

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897-1932.

1935 Szerda, 1935. szeptember 11.
200. szám.

Az ítéelő magyarság

szellemi utánpótlásának kérdése egyre intenzívebben foglalkoztatja a magyar szellemi, egyházi és kulturális élet vezetőit. Csak nemrégiben jutottak nyilvánosságra azok az intézkedések, amelyek generális értelemben szigorították meg az egyetemi hallgatók felvételét az egyes egyetemi fakultások keretei közé. Mint ismeretes, nemcsak felvételi vizsgát kell tenniük, hanem azaz is megnehezítették az egyetemekre való bejutás feltételeit, hogy az egyes tanszékek hallgatására felvehető érettségizett ifjak számát erősen lecsökkentették. A gyakorlati élet tanulságaiból tudjuk, hogy minden ilyenfajta rendelkezésnek elsősorban is a kisebbségi tanulóihiány adja meg az árát. Még akkor, abban az esetben is, ha a vizsgálató bizottságokat, az egyetemi tanácsokat nem befolyásolják semmiféle fajvédelmi, vagy túlzó nacionalista szempontok. Szembe kell tehát néznünk azzal az eshetőséggel, hogy a magyar tanulóihiány száma a belföldi egyetemeinken évről-évre esökken és esökkenni fog.

Logikus, hogy önként adódik a kézenfekvőnek látszó lehetőség: ha elküldik fiainkat, lányainkat a belföldi egyetemekről, küldjük külföldre őket. Am a megoldás korántsem oly egyszerű. Eltekintve ugyanis a külföldi egyetemen megszerzett diplomák nosztrifikálási nehézségeitől, melyeknek anyagi és szellemi megpróbáltatásain az új diplomásnak keresztül kell mennie, ha tudását gyakorlatilag hasznosítani kívánja, vajjon hány ezer, vagy éppen hány száz ardeali magyar család engedheti meg magának azt az anyagi igénybevételt, amit egy külföldi egyetemi iskoláztatás jelent. ...? A közoktatásügyi kormányzat azonban, — úgy olvassuk a bucaresti-i sajtóban, — most már azok előtt is lezárja az országhatárokat, akik anyagilag eléggé felkészülten kívánnak nekivágni a külföldi egyetemi élet nehézségeinek a kisebbségi tanulóihiány közül. A közoktatásügyi minisztérium ugyanis egyszerűen fenntartotta magának azt a jogot, hogy döntessen minden egyes, külföldi egyetemre készülő egyetemi hallgató utlevelének kiadási hessen minden egyes, külföldi egyetemre készülő tanuló, aki erre a célra utlevelet kíván váltani, ezen túl nem a rendőrhatalóságtól, hanem egyenesen a belügyminisztériumtól köteles utlevelet kérvényezni és a belügyminisztérium minden egyes esetben köteles kikérni a közoktatásügyi minisztérium véleményezését. Nem kell különösebben megmagyaráznunk, hogy mit jelenthet ez az utlevélbeszerzési rendszer akkor, ha a közoktatási kormányzat politikai fegyvernek használja fel.

A muresmegyei magyar párttagozat kíván legelsősorban, számos eset kapcsán, ez ügyben interveniálni a párt parlamenti tagjai után. Nyilván megkapják majd egyszer talán a választ is, hogy miért s hogyan kellett életbe léptetni a fenti vétő-rendszert. A jelenlegi helyzet sürgős változtatást igényel, az ítéelő négymillió kisebbség, a közel kétfélmillió lelket számláló magyarság, nem maradhat megfelelően felkészült szellemi utánpótlás nélkül.

Háboru az egyetlen megoldás

— mondotta az olasz kormány egyik tagja

— Elkerülhetetlen Olaszország kilépése a Népszövetségből —
Olaszország nem ismeri el az ötös bizottság illetékességét —
Abesszinia visszautasítja a feltételeket

Altalános mozgósítást rendel el Mussolini

Genf-ből jelentik: Az utóbbi napok optimizmusát az utóbbi 24 órában ismét sötét peszsimizmus váltotta fel. Aloisi báró, az olasz fődelegátus ugyanis többek előtt kijelentette, hogy Olaszország nem ismeri el az ötös bizottság illetékességét. Az ötös bizottság határozatainak nem veti magát alá, mert nem is vett részt a népszövetségi tanács azon ülésén, amely az ötös bizottságot megválasztotta a kiküldötté. Kijelentette továbbá, hogy Olaszország semmiféle kötelezettséget nem hajlandó elvállalni a bizottsággal szemben. Majd megismételte a tanács nyílt ülésén mondott szavait, hogy az olasz kormány fenntartja magának a teljes cselekvési szabadságot ebben az ügyben.

Nincs remény a békés kibontakozásra

Aloisi bárónak ez a kijelentése óriási fel-tűnést keltett és Genfben egész délelőtt más-ról nem is beszéltek, mint erről. Azt a követ-keztetést vonják le Aloisi báró fenti kijele-téséből, hogy

Olaszország az Abessziniával támadt kon-fliktusát kizárólag fegyveres uton akarja megoldani.

A helyzet teljesen súlyos, sőt aggasztóvá vált, semmi reményt sem találnak most már a békés kibontakozás elé, sőt elkerülhetetlennek tartják azt is, hogy Olaszország ne szakítson a Népszövetséggel.

A Népszövetség közgyűlése előtt

A Népszövetség közgyűlése egyébként holnap kezd meg az általános vitát a népszövetségi főtitkár évi jelentése felett. Az a szokás, hogy a jelentés után meginduló vitában az egyes küldöttségek vezetői kifejtik felfogásukat a nemzetek szövetségéről és hozzájárulnak annak működéséhez. A tervek szerint a vitát Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter nyitja meg. Genfben egyetértenek a vélemények abban, hogy a nehéz külpolitikai helyzet tekintetében az angol külügyminiszter felszólalása döntő jelentőségű lesz. Azt hiszik, hogy Olaszország annak alapján határozza el jövőbeli magatartását, hogy az angol külügyminiszter vajjon a Népszövetség nevében, vagy csak Anglia képviselőjeként helyezi-e kiállításba Olaszországnak támadása megkezdése esetén a büntető intézkedéseket.

Hoare angol külügyminiszter a délelőtt folyamán fontos tanácskozásokat folytatott. Először Laval francia miniszterelnököt kereste fel és vele hosszabb eszmecsere folytatótt, amelybe később bevonták Eden lord angol népszövetségi minisztert is. A déli órákban részt vettek a tárgyalásokban a különböző szakértők is és alaposan megvitatták az olasz-abesszin ügyet, illetve a kérdés békés

deczésének lehetőségeit. Később aztán Laval, Aloisi báró olasz főmegbízottal tárgyalt. A déli órákban különben az ötös bizottság is ülést tartott. Délelőtt nagy izgalmat keltett népszövetségi körökben az a hír, hogy Olaszország megtagadta az írásos válaszadást arra a felszólításra, hogy az ötös bizottság munkálkodása alatt a felek tartózkodjanak az ellenségeskedéstől. Később derült csak ki, hogy ez a hír ebben a formájában nem áll helyt, mert az ötös bizottság a felhívásra nem is várt egyik féltől sem írásos választ.

Az ötös bizottság délelőtt Avenol népszövetségi főtitkár hivatalos tárgyaló termében, zárt ajtók mögött tartotta meg ülését. A bizottság az eddigi tanácskozások során megállapította, hogy két előzetes kérdést kell tisztázni. A feladat elvégzése céljából az ötös bizottság albizottságot küldött ki, annak lesz feladata megállapítani, hogy mennyiben helytálló az olasz emlékiratban foglalt súlyos vádak. Valószínű azonban, hogy ez csak úgy történhet meg, ha vizsgáló-bizottságot küldenek ki a helyszínre, de ez az eljárás körülbelül három hónapot venne igénybe.

Nemzetközi ellenőrzés

A „Daily Herald” úgy tudja, hogy az ötös bizottság e hét végén javasolni fogja bennszü-lött csendőrség felállítását Abessziniában, amelyet az érdektelen hatalmak létesítenének. Ilyen módon

Abessziniában nemzetközi ellenőrzés alá helyeznék egyúttal a kereskedelmi és gazdasági életet

s módot nyújtanának arra, hogy az olasz gyarmatosító politika érvényesüljön megfelelő feltételek mellett. Ez a megoldási mód nem érintené Abesszinia függetlenségét.

Az olasz kormány egyik tagja a követke-

PICCAVER szeptember 21. Tyron Sylvia

Jegyelővétel:
a színház pénztáránál

Tosca opera. 5185

zőket mondotta a Daily Express római tudósítójának:

— *Csapatunk Eritréában és a Szomali földön készen állnak arra, hogy az esős idő megszüntetésével azonnal megkezdjék hadműveleteiket. Meggyezésre nincs semmi remény, mert*

Az abesszin császár rádiószózata a világ asszonyaihoz

A Reuter-ügynökség addis-abebei értesülései szerint a négus továbbra is hajthatatlan és nem hajlandó hozzájárulni a háromhatalmi mandátumhoz, sem pedig az iraki mintára adandó olasz mandátumhoz.

Nem fogadja el azt a javaslatot sem, hogy nemzetközi rendőrséget állítsanak fel országában.

A császár különben ma éjjel háromnegyed 12 órakor rádiószózatot intézett a világ asszonyaihoz a béke fenntartásának szükségességéről. Abessziniában nem tartják nagyobb jelentőségűeknek az olasz csapatmozdulatokat, mert az esős időjárás még három hétig is el fog tartani és addig a hadműveletek megkezdéséről nem lehet szó.

Római jelentés szerint a Duce elrendelte, hogy az ország különböző vidékén és a gyarmatokon tartózkodó csapatok általános gyűlekezőt tartsanak. Meghatározott napokon városokban és falvakban harangzúgással és szórónak bugásával adják meg a felt a gyűlekezésre. A megadott jelre a haderő kötelekebe tartozó valamennyi szervezet tagjai kötelesek haladéktalanul egyenruhát magukra öltetni és a megjelölt helyeken, kaszárnyákban gyűlekezni. A csapatoknak éjjelig kell ottmaradni a gyűlekező helyeken, ha másféle utasítást nem kapnak. A balillák este 9 órakor távoznak el a gyűlekező helyekről.

Mussolini fellépéskelő intézkedései

Hivatalos olasz körökben nem fűznek magyarázatot ehhez a parancshoz, jól értesültek azonban valószínűnek tartják, hogy Olaszország

ezzel az intézkedéssel, amely teljesen egyenértékű az általános mozgósítással,

ki akarja mutatni nemcsak az ország erejét, hanem a lakosság egységét, amely Mussolini miniszterelnök mögött sorakozik fel az abesszin kérdésben. Valószínű, hogy a népszövetségi üléssel kapcsolatban vált szükségessé ez az intézkedés. Hír szerint a Duce végre akarja hajtani az ország általános mozgósítását is.

Washingtonból jelentik: Az amerikai Vörös Kereszt végrehajtó bizottsága szeptember 19-ikén ülést tart és megvizsgálja azokat a módokat, amelyek mellett felajánlja szolgálatait Abessziniának. Az amerikai Vörös Kereszt úgy Abessziniát, mint Olaszország részére fel fogja ajánlani szolgálatait.

Míg a francia sajtó a legnagyobb pesszimizmussal nézi az ötös-bizottság munkáját, addig a francia külügyminisiteriumban még mindig reménykednek Laval közvetítő munkájában és abban, hogy Laval megtalálja a helyzet kulcsát. Laval most már határozottan ellenzi a halogatás politikáját és azon van, hogy az ötös-bizottság lehetőleg gyorsan igyekezzon a kérdést megoldani. Az a vélemény, hogy az időnyerés módszere ma már nem szolgálja a béke ügyét. Annál inkább a kérdés gyors megoldását kívánják, mert francia kormánykörökben úgy látják, hogy az olasz-abesszin kérdés egyre jobban felszítja a politikai szenvedélyeket és bizonyos elemek a fascistaellenes küzdelem eszközevé igyekeznek tenni az olasz-abesszin ügyet és a probléma a diplomá-

cia küzdőteréről egyre inkább a pártpolitika mezejére tolódik át. Általában nagy figyelemmel tekintenek Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter beszéde elé és úgy vélik, hogy a beszéd döntő befolyással lesz a helyzet kialakulására. Francia politikai körökben leszögezik, hogy

ha Abessziniát elfogadná is a Népszövetség feltevéit, még mindig kénytelenek lennének csapatainkkal Abessziniát területét elfoglalni és semmiféle megállapodást nem tartanánk elfogadhatónak és kielégítőnek a katonai megszálláson kívül, mert nem hiszünk többé Abessziniá szavának.

cia küzdőteréről egyre inkább a pártpolitika mezejére tolódik át. Általában nagy figyelemmel tekintenek Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter beszéde elé és úgy vélik, hogy a beszéd döntő befolyással lesz a helyzet kialakulására. Francia politikai körökben leszögezik, hogy

A négus genfi követe nem hisz a háboruban

Abessziniát párisi követe, Tekle Havariate, alacsony, őszülőbe menő, kecskeszakállu, természetesen sötétbőrű, 55 év körüli diplomata. Abessziniát már évek óta képviseli a francia fővárosban és az összes nemzetközi összejöveteleken. Tekle Havariate ma

részletesen nyilatkozott az olasz-abesszin viszályról, annak kilátásairól és a viszálynak Abessziniát szempontjából való megítéléséről.

Tekle Havariate téglaszínű ruhát, nyers-

TEKLE HAVARIATE

selyem inget és fehér-kockás-zöld nyakkendővel. Szeméből emberiesség, elnézés és jószág sugárzik. Rendkívül kedvesen és nemcsak a hírlapíró, hanem az ember iránti rokonszenvvel is a szemében, hajlandó nyilatkozni az aktuális kérdésekről.

— Hogy van megelégedve kegyelmes ur,

Meghalt Huey Long szenátor, a revolveres merénylet áldozata

Nem segített a vérátömlesztés Long szenátoron — Újságrikkancsként kezdte pályafutását a fragikus módon elhunyt amerikai politikus — Roosevelttel ellentétben a merényletet

New-Yorkból jelentik: Ismeretes, hogy Baton Rougeban, Louisiana állam fővárosában, egy White nevű orvos merényletet követett el Huey Long szenátor, ismert politikus ellen. Az orvos golyói a szenátort életveszélyesen megsebesítették. A merényletet a politikus védelmére kirendelt detektívek golyói megölték. A szenátoron kórházszállítás után vérátömlesztést hajtottak végre, azonban már nem lehetett rajta segíteni és tegnap behalt sérüléseibe.

Huey Long szenátor egyike volt a legkedesebb amerikai karriereknek. Long pályafutását, mint újságrikkancs kezdte, később újságíró lett, így került a politikával kapcsola-

a francia-angol barátság soha nem öltethet Olaszország elleni jeleget

és a békét szolgáló stressai egyezményt a bennefoglaltak rideg alkalmazásával nem szabad a háboru eszközevé átalakítani.

Meg nem erősített hírek szerint a négus a béke érdekében újabb messzemenő engedelményekre hajlandó, amelyet genfi megbízottai után a Népszövetség elé terjeszt. Az engedelmények a következők:

1. Abessziniát hajlandó Ogaden tartomány egy részéről lemondani Olaszország javára.

2. Felhatalmazza az olaszokat, hogy Eritréából vasútvonalat építhessenek Gondarig Északkeletabessziniában.

3. A négus beleegyezik abba, hogy a Népszövetség tanácsadókat küldjön ki Abessziniába, azzal a kikötéssel, hogy a tanácsadókkal szemben vétőjoggal élhet.

a Népszövetség Tanácsának határozatával? — tettük fel az első kérdést.

A követ mély, sötét szemével rám néz és így válaszol:

— Kérem, megelégedésről még nincsen szó. Egyelőre csak egy intézkedés történt, ami a mi kérésünket fedezte és a mi kívánságunknak megfelel. Csak akkor leszünk megelégedve, ha a Népszövetség nekünk ad igazat és a mi szellemünkben fog dönteni.

— Milyen reményei vannak kegyelmes urnak az olasz-abesszin viszály elintézésére vonatkozóan?

— Reményeim? ... Remények a Népszövetség paragrafusain belül nem igen szoktak érvényesülni. Én tökéletesen meg vagyok győződve Abessziniát igazáról és remélem azt, hogy a Népszövetségnek ez ügyben kiküldött bizottsága néhány napon belül elkészül jelentésével és ebben tisztán, elfogulatlanul ismerteti a helyzetet.

— Engedje meg, kegyelmes ur, hogy nyiltsan egy kérdést intézzek Önhöz. Tart ön attól, hogy Olaszország és Abessziniát között kitör a háboru?

— Én — felelte Abessziniát népszövetségi képviselője — őszintén szölvva, nem hiszek abban, hogy háboru lesz. Bizom abban, hogy a Népszövetség szokásainak, szabályainak és eljárásainak megfelelően, módot fognak találni arra, hogy az Olaszország és Abessziniát között lévő ellentéteket békés uton kiegyenlítsék. Én bizom ebben és ismétlem önnek, remélem is.

Abessziniát párisi követe kezét nyújtott, rendkívül barátságosan, kedvesen és egy kis részvétet esdeklően nézett rám és azután elment a Népszövetség palotájának emberforgatógatójában.

latba, ahol a szabadelvű irányzat híve lett. Long élesen szembe helyezkedett Roosevelt politikájával, amelyet alkormányellenesnek minősített. Halála alkalmából Roosevelt elnök nyilatkozott a lapokban. Nyilatkozatában kijelentette, hogy mélyen fájlalja az esetet, amelyet szívéből elítél. A politikai merénylet nem amerikai áru, hanem külföldi import — mondotta az elnök, akinek nyilatkozata politikai körökben igen jó hatást keített. Huey Long szenátor halálos ágyánál gyermekei és fivéreinek kívül megjelent Allen Louisiana állam kormányzója is, ezenkívül több helybéli előkiőség. A szenátor utolsó szavait a baton rougei egyetem diákjaihoz intézte.

Öngyilkossága napján millió vállalkozásba kezdett Mayrovits I. Valér

Ujabb részletek a megdöbbentő tragédia háttéréből — Érvénytelenné vált az öngyilkos millió életbiztosítása — Adatok a játéklub multjából — Szerdán délután temetik Mayrovits I. Valért a felsőtemetőben

Városszerte mély megdöbbenést keltett Mayrovits I. Valér aradi vállalkozó öngyilkossága. Mayrovits, aki a Palace-kávéház fölött levő klub helyiségében kártyavesztesége feletti elkeseredésében szíven kötötte magát, mindössze 38 éves volt. Néhány évvel ezelőtt Mayrovits még millió üzleti nyereségeket könyvelhetett el magának, utóbb azonban jövedelme rendkívüli módon megcsappant. Amikor néhány héttel ezelőtt a két hazárdjáték-klub megnyitott Aradon, Mayrovits a klubok állandó látogatói közé tartozott. Ekkor egy izben Mayrovits elárulta ismerősei előtt, hogy

pár év előtt Nizzában és Montecarloban több, mint egy milliót veszített néhány hét alatt.

Az öngyilkosság háttéréből különböző verziók terjedtek el. Vannak, akik Mayrovits legutóbbi nagy veszteségeivel és ezzel kapcsolatos anyagi gondjaival magyarázzák a végzetes tettet.

Észerint a verzió szerint Mayrovits nem volt képes uralkodni kártyaszervenvedélyén. Ugy mondják, szinte hihetetlen szerencséje volt a kártyában. *Több ízben megesett, hogy 20—30 ezer lejt is nyert együltében.* Az utóbbi napokban azonban szerencséje megfordult és nagy összegeket veszített. Mayrovits kimondott „játékos” volt, aki mindig csak 2000—3000 lejt indult a játéklubba. Tegnap, a végzetes estén, 4000 lejt a zsebében kereste fel a Cercul Sindicatului Proprietarilor Urban helyiségét. Először szerencséje is volt, 23 ezer lejt nyert. Ekkor lépett a „braziliana”-asztalhoz, ahol szerencséje megfordult és *mindent elveszített.*

A végzetes kibic

Peches szériájának kezdete óta a háta mögött egy kibic állott és Mayrovits a kibicet okolta szerencséje elhagyásáért. Több ízben is kérte, hogy távozzon, a kibic azonban a kérésnek nem akart eleget tenni. Emiatt Mayrovits rendkívül ingerült lett, emellett a nyert pénzt és még a hazulról hozottat is elvesztette. Ekkor történt, hogy a banktól kért kölcsön, majd amikor kérését nem teljesítették, hazarohant a revolveréért. Feleségének néhány értelmetlen szót mormogott, majd

visszarohant a klubba, ahol végzett magával.

Mayrovitsné rosszat sejtett, felöltözködött és elment a Lloyd-klubba. Kihívatta jogtanácsosukat és jóbarátjukat, dr. Hoffmann Lajos ügyvédet és izgatottan közölte vele férje különös viselkedését. A szerencsétlen asszony nem tudta, amit az ügyvéd már tudott, hogy Mayrovits már nincs életben. Hoffmann dr. igyekezett megnyugtani Mayrovitsnét és hazaküldte azzal, hogy nyomban felmegy a klubba és hazahozza a férjét.

Az öngyilkosság oka: pillanatnyi felindulás

Hírek vannak arról is, hogy a vállalkozó már napok óta készült az öngyilkosságra. Siavu komiszár, aki, mint ügyvezető rendőrtisztviselő, a végzetes eset alkalmával a vizsgálatot lefolytatta, még délelőtt újból kihallgatta mindazokat, akik az öngyilkosság idejében Mayrovits közelében tartózkodtak. Dr. Haber József orvos, akit a klubbal szomszédos bridzs-szalomból hívtak az öngyilkoshoz, elmondta, hogy amikor az öngyilkos Mayrovits Valért megvizsgálta, az már agoniázott. A szerencsétlen ember szívenlőtte magát, a revolvergolyó felszakította az aortát és pillanatok alatt végzett vele.

Kihallgatták Schwartz Dezsőt, a klub titkárát, aki elmondta, hogy Mayrovits 5000 lejt kért kölcsön a banktól. Ő azonban azt válaszolta, hogy a brazíliai játékban a bank is részt vesz és így nem adhat kölcsönt. Amikor Mayrovits másodszor visszatért, ő nem sejtett semmi rosszat és még odaszólt a vállalkozónak:

— Na, te ma tényleg rosszul játszottál...

— *Nem számít* — mondotta idegesen Mayrovits — *ha nem szereztek 5000 lejt, öngyilkos leszek...*

Ezeknél a szavaknál villámgyorsan előrántotta a pisztolyt és szívenlőtte magát.

Mayrovitsot általában egzaltált, rendkívül ideges embernek ismerték. Megállapítást nyert, hogy tüdőbajos volt és a betegsége még fokozta ingerlékenységét. Mayrovits egzaltált természete és az öngyilkosság körülményei arra utalnak, hogy

a tragikus sorsu ember hirtelen felindulásában ragadtatta magát végzetes tetteire.

A rendőrség ebben az értelemben zárta le a nyomozást.

Háromszázezer lei egy aradi bankban

— Az sem áll fenn, hogy Mayrovits Valér nem tudott volna pénzt előteremteni. A kufurási vállalat céljaira éppen a legutóbbi időben szavazott meg részére egy aradi pénztintézet 300 ezer lejt, amely rendelkezésére állott. Ha pénzügyében lett volna, mi sem lett volna könnyebb számára, mint ennek az összegnek egy részét felvenni. Egyébként, hogy mennyire távol állott tőle az öngyilkosság gondolata, annak jellemzésére elég talán elmondanom, hogy tegnap, tehát

az öngyilkosság délutánján egy 500 leies bírság ügyében közel félórát tárgyalt velem a legnyugodtabb hangulatban.

Már pedig ha megérlelődött volna benne az öngyilkosság gondolata, ugy bizonyára nem lett volna lelki ereje egy ilyen jelentéktelen ügy tárgyalásához.

Eddig tart Hoffmann Lajos dr. felvilágosítása, amely csak még inkább megerősíti azt a feltevést, hogy Mayrovits Valér, aki impulzív természetű volt, hirtelen felindulásában szánta el magát a halálra.

Az öngyilkos aradi vállalkozó felesége férjének váratlan és borzalmas halálhírére ájultan esett össze.

Magánosok, kereskedők, tisztviselők, iparosok!

Különböző **nyelvismereteiket a legmodernebb és legkönnyebb módszer** által csakis az

École A. B. C.-ben

Str. Eminescu 30., Et. I. (Palatul Ortutay) bővíthetik.

Tanfolyamok szeptember hó 15-től kezdve.

5125 Igazgató: Prof. Victor Caba.

Ezenkívül még sok momentum utal arra, hogy Mayrovits a végzetes estét megelőző délutánon még nem is gondolt arra, hogy öngyilkos legyen. Beszélgettünk az öngyilkos vállalkozó jogtanácsosával, dr. Hoffmann Lajos ügyvéddel, aki az alábbi érdekes felvilágosításokat adta:

— Egészen érthetetlennek találom Mayrovits Valér öngyilkosságát. Véleményem szerint anyagi oka nem volt rá, hogy végezzen magával. Az elhunytak két háza van, az egyik Aradon a Bucur-uccában, a másik Olaszországban. Ez a két ingatlan megér kétféle lejt, ezzel szemben alig 200 ezer lej teher volt a házakon. Igaz, hogy a gummibocskor-vállalkozás az utóbbi időben nem jövedelmezett, viszont az ingatlanok Mayrovitsnak havi 17 ezer lejt tiszta jövedelmet hoztak. Ebből az összegből kényelmesen megélhetett volna.

— Hogy mennyire nem gondolt a halálra Mayrovits Valér — mondotta a továbbiak során Hoffmann Lajos dr. — azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy éppen a legutolsó időben nagyszabású, millió arányú vállalkozáson dolgozott.

Egy kufuró-vállalatot akart létesíteni Romániában. Egy nappal öngyilkossága előtt millió megrendelést küldött Németországba a vállalkozással kapcsolatosan.

A szerencsétlen uriaszony, amikor magához tért, öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott

és ezért környezete gondos felügyeletet gyakorolt felette.

Temetés: délután 5 órakor

Mayrovits Valér holttestét még az éjszaka folyamán kiszállították a felső temető halottas házába és onnan fogják eltemetni a görög katolikus egyház szertartásai szerint. Az ügyvétség eltekintett a vállalkozó holttestének felboncolásától, minthogy az öngyilkosság tényleg kétségtelen beigazolást nyert. A váratlanul és tragikus módon elhunyt

Mayrovits Valért szerdán délután 5 órakor temetik el a felsőtemető halottasházából.

Felmerült a kérdés, hogy vajon Mayrovits Valér, aki még néhány esztendeje millió ügyletekkel foglalkozott, *nem biztosította-e be magát?* Mint értesülünk, Mayrovits I. Valér évekkel ezelőtt *egy 30 ezer svájci frankról szóló és egy 5000 dolláros életbiztosítást kötött. Tavaly azonban mindkét biztosítást visszavásárolta és így azok érvényüket veszítették.*

A dráma lezajlott, a véres tragédiából már szürke ügyvétségi akta lett. Mayrovits Valér halálával kapcsolatosan azonban

városszerte a közönség körében felmerült a kérdés: vajon nem felelős-e valaki ezért a tragédiáért s vajon nem lehet-e joggal attól tartani, hogy az elszaporodó játéklubok éjszakai élete hasonló tragédiák csirait rejti magában?

E felmerült kérdésekkel kapcsolatosan érdekesnek tartottuk kikutatni, hogy a Palace-kávéház feletti hazárdjáték-klub tulajdonképpen minek köszönheti létrejöttét?

Egy játéklub története

A bucaresti-i „Sindicatul Proprietarilor Urbani” (Háztulajdonosok Egyesülete), amely mintegy husz esztendeje áll fenn, egészen Lahovary elnök haláláig kizárólag a háztulajdonosok érdekeiért küzdött. Ebben az időben az aradi szindikátus szoroson együttműködött a bucaresti-i egyesülettel. Lahovary halála után azonban a rossz ügyvezetés következt-

Legszebb kültöldi borító-papírok megérkeztek.

Iskolakönyvek

és egyéb bekötések legjobban készülnek

DAVIDOVITS könyvkötészete és vonalozó intézetében Arad, Bulv. Reg. Maria 24. (Herman-udvar)

ben a bucaresti-i szindikátus taglétszáma annyira megfogott, hogy

az egyesület nem képviselhette többé méltón az ingatlanulajdonosok érdekeit. Az egyesület már csak amolyan névleges alakulat volt

és a megmaradt tagok, hogy ne unatkozzanak, klubot alakítottak.

Amilyen arányban veszítették el az egyesület érdekképviseleti jelentőségét, olyan arányban lett urró a kártya a klub helyiségeiben. Néhány év óta a Sindicatul Proprietarilor Urbani hirhadt kártyaklubba változott, míg a háztulajdonosok a Camere Sindicale (szindikátusi kamarákba) tömörültek, amely az egész országban magába tömöríti a háztulajdonosokat. A Sindicatul Proprietarilor Urbani végül már nem elégedett meg a bucaresti-i lehetőségekkel, hanem fiókklubokat nyitott, előbb Ploestiben, majd Aradon és más városokban is.

Igy történt, hogy a háztulajdonosok cégére alatt ez a hirhadt játékklub Aradon gyökeret vert

és működésének eredményeképp az elmúlt éjszaka egy emberi élet drámai befejezéséhez ért.

Mit mond Gitta Augustin főügyész

A hétfő éjszakai tragikus esemény ügyében egyébként beszélgetést folytattunk Gitta Augustin főügyéssel aki ama kérdésünkre, hogy

az ügyészség foganatosította-e eddig valamely intézkedést a hazárdklubok működésére vonatkozóan,

a következőképpen válaszolt:

— Egyelőre ebben az irányban semmilyen intézkedés nem történt.

— A hétfői eseménnyel kapcsolatban van-e főügyész urnak nyilatkozni valója a nyilvánosság számára?

— Nem, egyelőre nincs...

A főügyész ezután még megemlítette, hogy nem lehetetlen, hogy a vizsgálat befejezése után, néhány nap múlva többet mondhat a nyilvánosság számára.

Vihar és hideghullám

Predeálon és környékén havazott

Bucurestiből jelentik: Tegnap a Fekete-tengeren hatalmas arányú vihar dühöngött, úgy, hogy a nyílt tengeren haladó hajók 5 órán át küzdöttek a habokkal, míg végül kikötőbe juthattak. Az „Alibar” nevű török hajót elsüllyedés veszélye fenyegette, mert víz hatolt be a gőzös raktárhelyiségébe, szerencsére azonban a „Nistein” nevű svéd gőzös segítségére sietett és a legénységet megmentve, vontató-kötélre vette a megsérült hajót.

Két nap óta egyébként az egész országban rendkívül leszállt a hőmérséklet, ami összefüggésben áll a Középeurópa fölött vonuló hideghullámmal. Tegnap éjjel Bucurestiben plusz 4 fokra csökkent a hőmérséklet, ugyanekkor Clujon 1, Cernautiban 5, Iasiban 3 és Chisinauban 4 fok meletet mértek. Predeálon és a környékén havazott. A hideg-hullám elvonulása 1—2 napon belül megtörténik.

Utolsó hét a Stefan cel Mare-téren felállított „Colosseum” cirkuszban.

Teljesen új műsor! Mindenki, ki eddig a „Colosseum” cirkusz világvárosi műsorát megnézte, meggyőződhetett arról, hogy a Colosseum cirkusz a legjobb műsorral, legjobb akrobatikai mutatványokkal, dummer Augusztokkal rendelkezik.

5 DUMMER AUGUST, 5 CLOWN, élükön Rokokoval és Malece-val, kik 3 órás kacagtató műsorukkal igazán kiválóak. Tehát nézze meg előadásunkat, hogy meggyőződjön a fentiekről.

Ne tévessze össze a „Colosseum” cirkuszt semmi más panorámával, mert a Colosseum cirkuszt 1922-ben a Királyi család is megtiltotta jelenlétével Bucurestiben. Csütörtökön d. u. 4 órakor nagy diákelőadás. Az esti előadások kezdete 9 fél órakor. Mélyen leszállított árak. Galeria 7 lei, ülőhely 16 lei, fenttartott hely 27 lei. — Saját zenekar és világítás.

A kormány egyes helyeken megszünteti az ostromállapotot

A nemzeti-parasztpárt ülése — A párt bármikor hajlandó átvenni a kormányt — Mihalache nagy beszédet mondott a belpolitikai helyzetről —

Bucurestiből jelentik: Tatarscu miniszterelnök holnap érkezik vissza a fővárosba. Ezután nyomban minisztertanácsot hívnak egybe, amelyen többek között megszerkesztik a cenzura és az ostromállapot meghosszabbítására vonatkozó dekretumot. A király e hét végén írja alá egy, a miniszterelnöknek adandó audiencia alkalmával. Az ostromállapot és a cenzura egyébként szombaton jár le és így az újabb meghosszabbításra vonatkozó királyi kézirat addig feltétlenül elkészül. A Rador távirati iroda értesülése szerint a most életbelépő ostromállapotot egyes vidékeken megszüntetik.

Itt említjük meg, hogy a nemzeti-parasztpárt állandó választmánya ma egész napon keresztül ülésezett. A választmány valószínűleg holnap folytatja tanácskozásait. A mai ülésen elsősorban belső pártkérdésekkel foglalkoztak, majd az általános belpolitikai helyzet

került szóba. Mihalache nagyobb beszédet mondott és ennek során kifejtette, hogy a liberális kormányzat rendkívüli nehézségekkel küzd és a nemzeti-parasztpárt bármikor hajlandó az ország ügyeinek vezetését átvenni. A továbbiakban Mihalache erősen ostromozta a liberális párt által folytatott politikát. Az értekezlet többek között elhatározta, hogy ugyanevezett felvilágosító nagygyűléseket rendeznek a tömegek részére.

A megyei párttagozatok a közeli napokban kongresszusokat rendeznek, hasonlóképpen kongresszusokat rendeznek az egyes tartományok székhelyein. November hónapban Bucurestiben nagyszabású nemzeti-parasztpárti gyűlés lesz. A nemzeti-parasztpárt vezetésének főgondját jelenleg a parlamenti ülésszakra való előkészület jelenti. Elsősorban is alapos tanulmányozás alá veszik a kormány által az őszi ülészakon letárgyalatni kívánt törvényjavaslatokat.

SZEKREKEDÉS ESTE EGY GRAIN DE VALS MEGHAJT HIZÁSI HAJLAM EGY LEFOGYASZT

Forradalmi hangulat a restaurációs mozgalom miatt Görögországban

Két pártra szakadt a hadsereg — Kondilis tábornok lemondott, de lemondását visszavonta — Athén izgalmas órái

Athénből jelentik: A restauráció kérdésében a helyzet rendkívül kiéleződött a kormány és a hadsereg, illetve Kondilisz hadügyminiszter és Panaiotakosz tábornok, az athéni hadtest parancsnoka között. Panaiotakosz és hívei ugyanis a restauráció gyors keresztülvitele mellett foglaltak állást, míg a kormány feltétlenül be akarja várni a népszavazás eredményét. Panaiotakosz tábornok hétfőn leváltotta az athéni 1. és 34. gyalogezred parancsnokait és a saját híveit ültette helyükbe.

Hétfőn este rendkívül feszült hangulatban minisztertanács volt. A minisztertanács helytelenítette Panaiotakosz tábornok intézkedéseit és lemondásra szólította fel, amit a tábornok megtagadott. Kondilisz egyik híve ekkor

az őrtálló katonáknak parancsot adott, hogy Panaiotakoszt löjék agyon.

Általános dulakodás kezdődött a két tábor hívei között és Panaiotakosz tábornokot súlyos sérülésekkel kórházba vitték, híveit pedig sikerült a táborból kiszorítani. Az éjszakai órákban Athénben teljesen forradalmi volt a hangulat, a hadsereg két pártra szakadt.

Későbbi jelentés szerint az első hadtest mozgalma és a minisztertanács folyosóján történt izgalmas incidens hatása következtében Kondilisz hadügyminiszter lemondott. Később lemondását visszavonta, mert a minisztertanács úgy találta, hogy nincsen másról szó, mint félreértésről. A megsebesült Panaiotakosz tá-

bornok helyére Papagos tábornokot nevezték ki az első hadtest parancsnokává. A köztársasági párti Rallis belügyminiszter lemondott állásáról.

A walesi herceg szerdán érkezik Budapestre

Tegnap este utazott el Cannes-ból és tíz napra tervezik budapesti tartózkodását

Londonból jelentik: A Reuter-iroda hivatalos jelentése szerint a walesi herceg holnap érkezik újból Budapestre. Az angol trónörökös tegnap este utazott el Cannesból Budapest felé. Az az erőfeszítés, hogy titokban tartsák indulásának időpontját, hiábavaló volt, mert a városban idejekorán hirement a dolognak és a cannesi pályaudvaron a herceget a fényképezés és a filmriporterek hatalmas serege fogadta. A Reuter szerint a herceg 10 napig marad Budapestén. A herceg érkezésének idejéről egyébként budapesti beavatottak úgy értesültek, hogy az szerdán délután fél 4 órakor lesz.

Genfben jelentik: A walesi herceg ma Genfben érkezett. Bécsbe holnap reggel 9 órakor érkezik és délelőtt 11 óra 15 perckor folytatja útját Budapest felé.

HIREK

Félkiló csokoládé

Színhely a kávéház. A levegőben cigarettafüst és háborús atmoszféra. Két ur ül az egyik asztalnál. Előttük ujság és az ujság fehér szélére buzgón rajzolgatnak. A rajzot heves vita kíséri.

— Nem — mondja az egyik, olyan határozottan, akár egy vezérkari kapitány. — Csak Ogaden-nél törhetnek be. Persze maga azt sem tudja, hol van Ogaden...

— De kérem — a másik olyan felháborodottan tiltakozik, mintha valami becsületbevágó dologról lenne szó. — Ugyan hogy gondol ilyet, ne tudnám azt, hogy hol van Ogaden? Közvetlenül a Juba folyó baloldaldán.

— Kissé elvettette — mosolyog a másik fölényesen. — Ott már Kaffa állam következik. De hát ehhez persze komolyabban kell a dologgal foglalkozni. Feltételezem, hogy a négus szárnysegédének a nevét csak ismeri?...

Az asztaltárs kissé mintha pirosabbá válna. — Ugyan, hogy kérdezhet ilyet? ... — mondja és föllelegzik, amikor nem firtatják tovább... — Egyébként mi hír, a japánok beavatkoznak?

— Feltéve, ha lesz rá idejük — vélt a beavatottabb és legylint a kézzel. — A Ducnak egy kis séta lesz az egész. Tudja, az olasz hadsereg... és az a pár meztelábos... Egyszeriben neveléses. Fogadok magával bármibe, hogy október végére benn vannak Addis Abebában.

— Egy félkiló csokoládéba — kockáztatja meg a másik.

— All right — mondja a kezdeményező, ahogy vérbeli angolok szokták. — Nem csak, hogy a fővárosban lesznek, hanem eljutnak a Tana-tóhoz is. Azután felállnak és kifelé indulnak.

— Apropos — kockáztatja meg az abesszin párti. — Valami dolgom van a Gojdu uccában. Nem tudja, véletlenül, hogy hol van?

A másik bosszúsán rándlt a vállán. — Nem, honnan is tudnám... Sosem járok arra felé... Nézze meg valamelyik uccajegyzeben... (Korda)

— EMELKEDIK A HÖMÉRSÉKLET. Továbbra is északnyugati szél, néhány helyen újabb eső és a hőmérséklet emelkedése valószínű.

— ZÜRICH I ZARLAT: Páris 20.26 és fél, London 15.19 és fél, Newyork 307 és fél, Milánó 25.05 és fél, Berlin 123.75, Prága 12.72, Varsó 57.90, Belgrád 700, Bucuresti 250.

— Angheliescu közoktatásügyi miniszter Bécsbe utazik. Bucurestiből jelentik: Angheliescu dr. közoktatásügyi miniszter Bécsbe utazik. Távollétében Lapedatu miniszter helyettesíti. Brațianu Dinu, a kormánypart elnöke holnap Aradra utazik.

— A longyel képviselőválasztások. Varsóból jelentik: A képviselőválasztások eddigi eredményei a következők: Megválasztottak 71 földművest, 27 tisztviselőt, 15 ügyvéteket, 13 tanárt, 8 ujságrótt, 14 gyárost és mérnököt, 6 kereskedőt, 5 orvost, 6 munkást és 3 papot.

— Nemzetközi utügyi értekezlet Budapesten. Budapestről jelentik: A Nemzetközi utügyi értekezletet ma nyitotta meg Winckler István dr. kereskedelmi miniszter 9 különböző ország 75 főből álló kiküldöttje előtt. Melegen üdvözölte a vendégeket, majd isten áldását kérte a munkájukra. Ezután a küldöttségek vezetői beszéltek, majd az ülés végén az értekezlet küldöttsége felkereste a miniszterelnökségi palotában Gömbös Gyula magyar kormányelnököt. Délután kezdtek meg az értekezletet, amelyet öt napra terveztek.

Új cukrászda Str. Cloșeni 2 sz. alatt
megnyitott „Tic-Tac“ cukrászda
Megrendeléseket jól és olcsón
eszköztünk. 5188
MATEUT üzletvezető.

— Román repülők Japánban. Bucurestiből jelentik: Papană és Popisteanu repülőszetek bucurestli-tokiói útja nehézségekbe ütközik. A repülőgépek ugyanis 3 ezer kilométer utat kell Mandzsu Kuo felett megtennie, de miután Románia nem ismerte el Mandzsu Kuot, így nem kérheti az engedélyt az átrepülésre. A repülőszetek mégis utra fognak kelni, de nem Mandzsu Kuon, hanem a Bajkál taven repülnek át.

— Vasúti katasztrófa Törökországban. Istambulból jelentik: Istanbul közelében két személyvonat egymásba szaladt. A romok alól eddig 5 halottat és 27 sebesültet szedtek ki.

— Titokzatos hadihajók. Lissabonból jelentik: A hatóságok megállapították, hogy az a 23 titokzatos hadihajó, amelyet a Ponte dela Gada-i kikötő közelében láttak, az amerikai hajóhadhoz tartozott. Az Egyesült Államok most fejezték be nagyarányú hadgyakorlatukat és arról tért vissza a 23 hadihajó.

— Halálozás. Mayrovits I. Valér válialkozó 39 éves korában, szeptember 9-én éjjel tragikus körülmények között elhunyt. Az elhunytat, özvegyén, született Glück Olga és fiam: Ivánon kívül kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Temetése szeptember 11-én, szerdán délután 5 órakor lesz a felsőtemető halottasházából. (Minden külön értesítés helyett.)

Arany az uccán

Oslóból jelentik: Osló egyik népes uccájának járókelei különös szerencsében részesültek néhány nappal ezelőtt. Egy helyi bank épületéből izgatottan kirohant egy férfi, aki minden vele szembejövőnek egy-egy bankkötetet, vagy aranypénzt nyomott a markába. Ha az illető érthetetlen módon bámult a duM idegzetének látszó adakozóra, úgy az, az ucca járdájára szórta szét a pénzt, majd a legközelebbi férfinak, gyermeknek, vagy nőnek, újabb bankkötetet nyújtott át. Tette ezt addig, amíg a pénzkészlete el nem fogyott. Ekkor hirtelen elhatározással egy autobusz kerekéi elé vetette magát. A bőkezű adakozót, a mentők könnyebb sebesüléssel szállították kórházba és ekkor az orvosok megállapítása során kiderült, hogy egy bank hirtelen megőrült pénztárosáról van szó, akit néhány órával később beszállítottak a helyi elmegyógyintézetbe. A derék oslóiak tisztességét mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy a károsult bank az ucca megajándékozott járókeleitől a mintegy 69.000 koronát kitevő összeget hiánytalanul visszakapta.

— Elítélt hamiskártyások. Az aradi törvényszék ma délelőtt foglalkozott Ruzska Pál és társai ügyével, akiket azzal vádoltak, hogy ez év júniusában egy Cornea Iosif nevű szénégetőt becsaltak egy korcsmába és ott „itt a piros, hol a piros“ játékkal kétszáz leit kicsaltak tőle, majd pedig Ruzska Pál két ezer ezer leit erőszakkal vett el Corneától. A törvényszék Ruzska Pált 2 hónapra és tíz napra ítélte és a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. Comlosan Petrut a törvényszék tíz napra ítélte, de az ítéletet felfüggesztette. Ezernegyven leit, amelyet még a veredés alkalmával a rendőrség lefogott, visszaadtak Cornea Iosifnak.

Özv. Dr. Werner Sándorné

MODE-SALON

ARAD,

4886

Strada Alexandri 11 szám.

— Halálos autógázolás. Brünből jelentik: Egy teherautó a déli órákban felszaladt a gyalogjáróra, ahol két nőt és két férfit elütött. A nők meghaltak, a férfiak súlyosan megsebesültek.

A bizalmatlan hitelező

— Ki tetszik keresni?
— Kovács urat.
— Kovács ur két héttel ezelőtt meghalt.
— Ugy? Akkor majd holnap újra eljövök.

Héber nyelviskolát létesít a Zsidó Nemzeti Szövetség Aradon

A Zsidó Nemzeti Szövetség aradi helyi csoportja méltányolva a mindinkább növekedő érdeklődést és a hozzá juttatott számos ezirányú kérelmet, elhatározta, hogy hében nyelviskolát létesít Aradon. Ezuttal nemcsak rövid néhány hónapig tartó kurzusról, hanem rendszeresen és állandóan működő nyelviskoláról van szó, melynek feladata a Palesztinában használatban lévő modern kiejtés szerinti héber nyelv oktatása.

Az iskola igazgatósága gondoskodott arról, hogy mindenkinek lehetővé tegye az iskola látogatását. Sikerült héber diplomával rendelkező hivatalos nyelvtanárokat megnyerni. A tanítás Berlitz-módszerrel történik hetenként kétszer a hallgatók kívánsága szerint az esti, vagy a délutáni órákban. Külön tantermekben folyik a tanítás felnőtt kezdők, felnőtt haladók, ifjúsági kezdők és ifjúsági haladók részére. A nyelvleckék után Palesztina földrajzáról, gazdasági és politikai viszonyairól, a legújabb aktuálisairól stb. tart előadásokat, melyek során Palesztinára vonatkozó minden kérdésben tájékozódást nyernek a hallgatók.

A beiratkozások megkezdődtek a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében, ahol mindennemű felvilágosítás megkapható.

Huszezer vágott sertés exportja Németországba

Leon kereskedelemügyi alminiszter nyilatkozata a német-román kereskedelmi megállapodásról

Bucurestiből jelentik: Leon kereskedelemügyi alminiszter ma a következő nyilatkozatot adta a sajtó képviselőinek: A német-román kereskedelmi megállapodást megkötöttük. Meggyőződésem, hogy ez a megállapodás kielégíti a román érdekeket, nemcsak mert a német-román gazdasági kapcsolatok újrafelvetését jelenti és mert olyan országgal kötött, amely mindenkor legnagyobb vásárlóink között szerepelt, de azért is, mert különleges okok is amellé szólnak, hogy a megállapodás nagy fontossággal bír.

Németország elismerte az általmk alkalmazott 44 százalékos behozatali felárat és megszüntette az ellenünk életbeléptetett megtorló intézkedéseket.

Sikerült elérnem, hogy szeptember 1-től kezdődőleg Románia csak egyes árukra alkalmazza a prémiumot. Erről egy különleges lista készül, amelyben a petroleum, a gabona, fa, gyümölcs, vágott husok és olajmagvak szerepelnek. A Németországba exportált áruk után fizetendő prémiumokat csak a megállapított kontingensek keretén belül fizetik. Sikerült kontingenst biztosítanom összes fontos, Németországot érdeklő áruinkra.

A megállapodás révén 20 ezer vágott sertés exportálása áll küszöbön.

Hangsúlyozni kívánom, hogy a két ország között létrejött megállapodás nem jelent egyebet, mint a Manolescu-Strunga által aláírt régi megállapodás adoptálását. A Németországba exportálendő petroleum számára tíz százalékos prémiumot állapítottak meg, tíz millió máximalis évi exportig. Az összes kötelezettségek maradványait, mint az ariereket ki kell egyenlíteni, mint a Manolescu-Strunga-féle egyezményben előírták.

— U. Egy Gyhyssánál. Bur. Maria 24. a beiratások megkezdődtek. Gyermekektorna, fogyó gimnasztika, esti tisztviselő kurzusok. Táncsoprotok. Pedagógusok és táncosok kiképzése. A tanítás 15-én kezdődik.

— Számos női bajnál reggel, éh, yomorra felpohárnyi természetes „F ruc József“ keserűvíz végtelen nag, megkönnyebbülést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja.

— Elájult a vádlott — a tárgyalás elmaradt. Ma délelőtt került letárgyalásra az aradi törvényszéken Unger Lajos, Müllek Ferenc, Kurázs József és Kocsik István kémkedési ügye. A személyi adatok bejegyzése alatt azonban Kocsik István hirtelen rosszul lett és ájultan esett össze. Tekintettel arra, hogy Kocsik nélkül a tárgyalást nem lehetett megtartani, a törvényszék a tárgyalást csütörtök reggel nyolc órára halasztotta.

Ötévi fegyházra ítélte az aradi törvényszék az erdőigazgatóság sikkasztó pénztárnokát

Mire költötte Vernica Gheorghe az elsikkasztott egymillió kétszáz-ötezer leit? — Érdekes viták a bíróság előtt

Kilenc hónapos vizsgálati fogság után ma került az aradi törvényszék Mager—Tatu-tanácsa elé Vernica Gheorghe, az aradi erdőigazgatóság sikkasztó pénztárosa. Átmulatott éjszakák, dorbézolások, költségek juttatták a vádlottak padjára és innen a börtönbe.

A vádirat szerint Vernica Gheorghe, az aradi erdőigazgatóság 41 éves tisztviselője 1932—33. és 34-es években

összesen 1 millió 205 ezer lejt sikkasztott a rábizott hivatalos pénzből.

Kihallgatása során Vernica beismerte tettét és arra hivatkozik, hogy 1932-ben néhány nyugtája elvesztett.

— Nem mertem erről senkinek sem szólni — mondja — és a hiányzó összeg pótlása végett kénytelen voltam a befolyó pénzzel manipulálni. Hivatalos pénzt kamatra adtam kölcsön, mert azt hittem, hogy ilymódon sikerül behoznom a hiányt. Ez a számításom azonban nem vált be. Különböző befolyt összegeket nem könyveltem el. Egy ízben átutaztam Magyarországra, ahol egy adósom lakik. Azt hittem, hogy meg kapom tőle a nekem járó összeget és ebből fedezem a hiányzó tételeket. Pénzemet azonban nem kaptam meg.

Elnök: A vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy Szegeden a „Magyar Király” szállodában vett szobát. A vizsgálat viszont megállapította, hogy ilyen szálloda ott nincs is.

Vernica: Lehetséges. Ha jól emlékszem, a „Központi szállodában” laktam.

Vallomása során Vernica elmondja, hogy el-
tűnése napján 171 ezer lejt vett magához.

A vád szerint viszont Vernica ezen a napon 325 ezer lejt emelt ki az erdőigazgatóság pénztárából. Az elnök az iránt érdeklődik, hogy hogyan történhetett meg, hogy a sorozatos sikkasztást nem vették észre és, hogy a sikkasztás megakadályozására nem volt kellő ellenőrzés?

Elnök: A vádirat szerint a sikkasztott pénzt egy nőre költötte.

Vernica: Ez nem igaz. A nőnek nem ebből a pénzből adtam.

Elnök: Hogy érti ezt? Egyik zsebében volt a sikkasztott, másik zsebében pedig a becsületes uton keresett pénz?

Ezután megkezdődnek a tanúkihallgatások. Először Piso erdőigazgatót hallgatják ki.

— Lehetséges — mondja —, hogy a vádlottnak igaza van. Ő egy 200.000 és egy 100.000 lejes nyugta elvesztéséről beszél. A százezer lejes nyugtát később valóban megtaláltuk. A 200 ezer lejesről viszont semmit sem tudunk. Az ellenőrzés olymódon történt, hogy

rendelkezésem értelmében minden befolyó pénzt először a könyvelőséghez kellett eljuttatni, amely azt a pénztárhoz továbbította. Később derült ki, hogy gyakran előfordult, hogy a pénzt először a pénztárhoz juttatták.

Ennek következtében az ellenőrzés már nehezebb volt.

Piso erdőigazgató végül is kijelenti, hogy Vernicát a hivatalban általában becsületes embernek ismerték és szerették. Bunea Gheorghe könyvelő olyan értelemben tesz vallomást, hogy egy idő óta a befolyó pénzek előbb kerültek a

pénztárhoz és csak azután hozzá.

Dr. Demian Aurel védő: Hogyan történhetett ez meg?

Bunea: Senki sem gondolt arra, hogy a tisztviselők közül valaki törvénytelenül kövessen el.

Pascu Victor, Surdulescu felügyelő, valamint Tripa Gheorghe erdész kihallgatása után Kun Antalnak, a volt „Tiroli” mulató tulajdonosának vallomására kerül sor. Vernica Gheorghe tudvalevőleg szintén érdekelt volt a Tiroli-mulatóban és Kunnak csendes társa volt. Elmondja, hogy Vernicától 130 ezer lejt kapott kölcsön.

Vernica: Nem 130 ezret, hanem 240 ezret adtam...

Kun: Lehet. Én a kölcsönvett összeg egy részét visszafizettem és erről nyugtákat is kaptam. Demian Aurel dr. védő kérdésére Kun elmondja, hogy Vernica nem mulatott gyakran nála és

éjszakánként két-három-négyezer lejt költött el.

A következő tanu Bosneac Ioan tisztviselő, akinek Vernica 17.400 lejt adott kölcsön. Ezután felolvassák Köves Ica vallomását, amely szerint ő Vernica sikkasztásairól mit sem tudott. Vernica házasságot ígért neki és ígérétenek beváltását egyre halogatta. A vallomásban Köves Ica cáfolja, mintha Vernica nagy összegeket költött volna rá.

A perbeszédnek során Gutunoiu Iancu ügyész súlyos büntetés kiszabását kérte. Hangsúlyozta, hogy

köztisztviselőről van szó, akinek nem klubokban, korcsmákban és mulatókban van a helye.

Lepa Valer dr. kincstári ügyész 1 millió 240 ezer lejt anyagi kártérítést kért. Abban az esetben viszont, ha az egész összeget nem itélnék meg, arra kérte a bíróságot, hogy legalább 325 ezer lejt visszatérítésére kötelezze Vernicát. Körülbelül ennyit vitt el ugyanis szökése napján.

Demian Aurel dr. védőbeszédében kihangsúlyozta, hogy egy meglehetősen ember ül a vádlottak padján, aki a véletlennek és az egymásra tóduló

A Moszkvában halálraítélt aradi urileány kártérítési keresetet indított a szovjet ellen

A hágai nemzetközi döntőbírátság rövidesen tárgyalja a szenzációs pert

Budapestről jelentik: Emlékeztetes, hogy Popper Emma aradi urileány annak idején a bécsi szovjetkonzul vizumával Moszkvába utazott, hogy filmtémáját ott értékesítse. Moszkvai tartózkodása alatt Popper Emmát letartóztatták a szovjet hatóságai, mert azzal gyanúsították, hogy vizumát ő hemisított meg, majd később halálra ítélték, miután kémkedéssel vádolták. Utóbb aztán egy előkelő amerikai politikus segítségével sikerült kiszabadulnia a fogházból és visszatérve Oroszországból. Budapesten telepedett le, soraként gyógykezelte magát, majd végül ügyvédje útján kártérítési keresetet indított a szovjet ellen.

Az óriási összegről szóló keresetet a hágai nemzetközi bíróságnál nyújtotta be, ahol azt rövidesen tárgyalni fogják. Popper Emma most nyilatkozatot adott egy budapesti lap munkatársának és kijelentette, hogy Jankovics bécsi szovjetkonzul eljárásáért a Kreml urai felelősek, mert Jankovics okozta, hogy

Dr. Economu Virgil:

FOOTBALL

népszerű, költői sport-szakkönyv, gazdag illusztrációkkal, 500 oldal terjedelemben.

200 fényképpel. Ara 200 lejt.

Kapható az összes aradi könyvkereskedésben. 5187

körülményeknek az áldozata. Megemlítette, hogy nyugtái tűntek el és az esetleges bünyügyi eljárástól való félelmében ezt nem merte feletteséinek elárulni. Végül is enyhe büntetést kért.

Vernica úgy a vád-, mint a védőbeszéd alatt hangosan zokogott és amikor az elnök felszólítja, hogy az utolsó szó jogán beszéljen, alig bír szóhoz jutni. Végül is enyhe büntetést kér.

A bíróság ezután tanácskozássra vonult vissza, majd pedig kihirdette ítéletét, amelynek értelmében

Vernica Gheorghet bűnösnek mondotta ki egy millió lejt felüli sikkasztás büntetésében, valamint közokiratokban történt hamisításban és ezért öt évi fegyházra, 1 millió 225 ezer 213 lejt anyagi kártérítésre és tíz évi hivatalvesztésre ítélte.

Kilenc hónapot és tizenhárom napot a vizsgálati fogsággal a törvényszék betudott büntetésébe. Az ítélet indokolásában a bíróság kimondotta, hogy az enyhítő körülmények figyelembevételével a legenyhébb büntetést hozta, amelyet a törvény arra az esetre ír elő, ha köztisztviselő ily nagy összegű közpénzt sikkaszt. Az ügyész az ítéletben megnyugtató, míg a vádlott és védője fellebbezést jelentettek be.

örökre sirtyni fogja a GPU börtöneinek börtönait. Jankovics bécsi konzul különben már visszarendelték állomáshelyéről Moszkvába.

CORSO CENTRAL

5 és 7 1/2 órakor Utoljára! Este 9 1/4 órakor

Csókos vasárnap

(Herz ist Trumpf)

Jenny Jugo, Friedrich Benfer, Paul Hörbiger

SELECT 5, 7 1/2 és 9 1/4 órakor

Egy asszony, aki tudja mit akar

Énkes filmjáték. Főszereplői

Lil Dagover, Anton Edthofer, Adolf Wohlbrück.

URANIA 5, 7 1/2 és 9 1/4 órakor Premier!

SEQUOIA

Az emberiség, gyöngédség, az élet szépségeinek himnusza. Főszereplői:

JEAN PARKER,

MALIBU, a szarvas GATO, a puma

Jön: Anny Ondra, Karl Lamac kitűnő v. gjátéka

Magaviseletből elégtelen

Forradalmi kísérlet Portugáliában

Lisszabonból jelentik: A kora reggeli órákban a portugál kormány elleni forradalmi kísérlet leplezték le. A forradalmat sikerült csirájában elfojtani. Mendes Norton tengerésztiszt megkísérelte fellázítani a „Bartolome Diaz” cirkáló legénységét a kormány ellen, Correia da Silva tengernagy, a hajó parancsnoka azonban a tengerésztisztet letartóztatta és az anómixoeriai erődbe vitette. Ugyanekkor igen sok kormányellenes személyt tartóztattak le, köztük Rebello A. az a ismert katonatisztet.

Változások a magyarországi főispáni karban

Rassay Károly nyilatkozata gróf Bethlen István mellett

Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi számában közli azokat a változásokat, amelyek a magyar főispáni karban történtek. Eszerint Simon Elemér, Sopronmegye és Sopronváros főispánja megkapta felmentését állásától, hogy a magyar Vöröskereszt Egyesületnek szentelhesse munkáját. Simon Elemér maga kérte felmentését főispáni állásától. Felmentették állásától felsőöri Nagy Pált, Győrvármegye és Győrváros főispánját is. Simon Elemér helyére Ostffy Jánost, Vasvármegye jelenlegi főispánját nevezték ki, míg Vas megye főispánjává Badocsay Lászlót, Komárom és Esztergom egyesített vármegyék főispánját nevezték ki. Felmentették állásától Kozma György zeplénmegyei főispánt is, miután nemrég Csongrád főispánjává nevezték ki. Zemplénmegye új főispánja Fáy István lett. Békésmegye új főispánja pedig Ricsay Uhláry Béla miniszteri osztálytanácsost nevezték ki. Felmentésüket kérték még: Hagymássy Zoltán Tolnavármegye és Keresztény Pongrác, Veszprémvármegye főispánja. Tolnamegye új főispánja Thuránczky László követségi titkár, míg Veszprémmegye főispánja Jékely Ferenc nyugalmazott miniszteri titkár lett.

Itt említjük meg, hogy Rassay Károly, az ismert magyar ellenzéki pártvezér hosszabb nyilatkozatot adott az Az Est munkatársának a politikai és gazdasági helyzetéről. Elmondotta, hogy miért képvisel ellenzéki álláspontot és közben kitért Bethlen István gróf személyére is és erről a következőket jelentette ki:

— Meggyőződésem, hogy Magyarország nincsen annyira túlhalmozva tehetségekkel, hogy ilyen erők, mint amilyeneket Bethlen István képvisel, kikapcsolódhassanak. Bethlen gróf nehéz időkben bizonyította be kormányzati rutinját, külpolitikai tájékozottságát és jogosan elvárja a közönség tőle, hogy akár az ellenzéki sorokban is kifejtse programját és célkitűzéseit.

— **Cukor Albert temetése.** Kedden délután temették el Cukor Albertet, a tragikus hirtelenséggel elhunyt aradi kereskedőt, az egész város társadalmának szinte mély részvéte mellett. A temetésen résztvettek Cukor Albert kereskedő társai, akiknek körében a tiszt, puritán életű, kitartó, szorgalmas kereskedő a legnagyobb népszerűségnek örvendett. A temetési szertartást Vágvölgyi főrabbi és Weisz Sándor végezte. A temetésen megjelentek a családtagok, az elhunyt gyermekei és unokái, valamint az aradi kereskedő-társadalom vezetői.

— **Zsebtolvajok és hamispénzterjesztők Radnán.** Az idén megtartott zárandoklaton a hívek óriási tömege vett részt Radnán, ahol a zsebtolvajok és hamispénzterjesztők károsították meg a zárandoklatot. Így Stoikov Milivoj kereskedőt ellopták aranyórját és láncát. Egy tisztól aranyórát és ezüstláncot loptak. Moldor vasuti tisztviselőnek eltűnt a pénztárcája. Titre Lajosné timisoarai asszonyt, aki egy baleset folytán megbesült, Ujváry Lajos hitoktató kocsiba ültette, hogy kórházba vigye. A Mures partján a lovak megbokrosodtak és a kocsit csaknem a Muresba fordították. A hamispénzterjesztők különösen a külföldi jugoszláviai és csehszlóvakiai zárandoklatot károsították meg, akiknek dinárok helyett hamis száz leieseket adtak. Egyedül a jugoszláv zárandoklatnak 24.000 leinyi hamis száz leiesük volt, de egészen bizonyos, hogy sokkal nagyobb összegű hamis pénzt helyeztek el, mert Bulgáriából is jöttek zárandokok, akik ugyancsak védtelenek voltak a lelketlen ügynökök becsapásai ellen. A hamis száz leiesek körül valóságos bürze keletkezett. Voltak, akik 60, sőt 40 leiert vásárolták a hamis száz leiest és egész értékben adtak tul rajta. Egészen véve óriási üzérkedések folytak a hamis pénzzel és voltak, akik busás jövedelemhez jutottak.

— **Ma az alanti gyógyszerteráki tartanak éjjeli szolgálatot:**

HAJÓS: Bulv. Reg. Maria 8.

KAIN: Piata Avram Iancu

NIEDERMAYER: Piata Sít. Sava.

— **Előadás a Maglaviti csodáról.** Vasárnap délután tartotta a Kulturpalotában nagyszámú közönség előtt „Az Ur Hadserege” nevű görög keleti vallásos egyesület ezévi rendes közgyűlését mely délelőtt istentisztelettel kezdődött, délután pedig gondosan összeállított nívós programmu előadás volt. A megnyitó beszédet Mihutiu lelkész mondotta, majd az énekkar adott elő egyházi énekeket Lugojan Virgil vezetése mellett. Ezután Turicu Caius gör. kel. lelkész-tanár fejtegette igen érdekes előadásban a maglaviti csoda lélektani alapját és valósi hátterét. Mélyreható pszichológiai boncolás alá vette Petrache Lupu pástorfiu csodák iránt fogékony lelkivilágát. Nívós előadását az egybegyűlt közönség tapsal jutalmazta.

— **A Pataki-iskolában az új tanévre a beiratások megkezdődtek.** Tanerők és táncosok kiképzése, művészi solo- és csoporttánc. Higienikus gimnasztika. Fogyasztó gimnasztika. Olcsó esti tisztviselő-kurzusok. Speciális kisgyermek-tornatanításkezdés szeptember 16-án, Str. Greceanu 8.

— **Dr. Reich Béla sebészorvos rendeléseit** újból megkezdte, Str. Closca 10 szám alatt.

Héber nyelviskolában

beiratkozások szept. 10 – 13-ig d. u.
7 és 8 óra között. 5186

Str. Gen. Berthelot 8. sz. alatt.

— **Nagyszerű mulatós jelenetek, csodaszép magyar nóták Szabó Gyula szombat esti jutalomjátékán.** Szombaton este lesz a Nyári Színházban Szabó Gyula közkedvelt énekes színész jutalomjátéka, amely alkalommal Farkas Imre remek operettje, a „Tul a Nagykrivánon” kerül színre, Szabó Gyulán kívül Dálnok, Dudus, Gömöri Emma, Németh Böske, Ágay Margit, Bizza Ilona, a férfiak közül pedig Felhő Ervin, Szendrei Misi, Kun Dezső, Jávor Alfréd, Kovács Gyula, Kovács Dezső és Faludi Béla szerepelnek, míg a zenekar élén a kiváló Csányi Mátyás karnagy és zeneszerző áll.

— **Lipova gyógyfürdőn:** napi 97 leiert kapható teljes napi penzió, szénsavas fürdő, szoba és étkezés. Szezon október 30-ig.

— **Felment a függöny.** A függöny felment és megkezdődik az előadás. Az új színházi szezonról és az előző bemutatásokról pompás képekkel illusztrált beszámolókat közül a Délibáb legújabb száma.

Szücs László dalestje az aradi Nyári Szinkörben

Az a lelkes, de kevés közönség, mely Szücs László keddi esti hangversenyét végig élvezte a Nyári Szinkörben, káprázva figyelt arra a lendületes fejlődésre, mely az aradi színház egykori bonvivánját Európa kiváló énekeseinek sorába emelte. Nagyszerű tenor hang zengett kristálytisza erőteljes szárnyalással, lágy hajlékonysággal. A magas regiszterekben olyan tudást és csíszoltságot árukt el, mely Grozavescura emlékeztetett. Ének technikája tökéletesen kiforrott, meglátászik rajta az olasz mesterek pedagógiai hatása, hatalmas dinamikája, nagy zenei intelligenciája képesíti rá, hogy a legnehezebb opera áriákat ugyanolyan tökéletes művészettel interpretálja, mint a modern operett szerepeket. Sok művészi finomsággal és érzéssel énekelte a régi klasszikus német dalokat, melódikus román dalokat és több Lehár-operett részletét.

A közönség mintha a távolmaradottak mulasztását akarta volna pótolni, páratlanul meleg ünneplésben részesítette a művészt. Ötször-hatszor kihívták egy-egy ének száma után és Szücs László mindannyiszor a lámpák elé vezette kézen fogva Csányi Mátyást, aki tökéletes művészetével, stílusosan kísérte a zongorán.

Szücs László, aki ezen az estén valóban a szívét is beleénekelte dalaiba, nagyobb érdeklődést érdemelt volna meg és azok, akik távolmaradtak, egy felejthetetlen, ritka művészi élmény varázslatos hangulatától fosztották meg magukat. Szünni nem akaró tapsvihar, tomboló siker kísérte a kiváló művészi izléssel és gonddal összeválogatott műsor minden számát. Ráadásul Kálmán Imre „Ördöglovasának” néhány népszerű részletét énekelte Szücs László, aki még sok sikert és elismerést fog szerezni a magyar énekművészetnek.

(W. R. A.)

Egy londoni multimilliomos 27 éves gyomorbajából gyógyult ki a „Gastro D” kezeléssel.

Mr. Morr. Prenghtoin ismert londoni multimilliomos, akinek a kenti hercegségben óriási birtokai vannak, 27 éven át szenvedett makacs gyomor- és bélbajban. Azt nem is kell mondanunk, hogy az angol főúr a világon mindent megpróbált, orvosai tanácsára bejárta az összes világfürdőket, de nem tudott tartós javulást elérni. Sőt, az utóbbi időben már annyira rosszabbodott állapota, hogy mindent kihányt, csak teás tejet tűrt meg a gyomra. Orvosai tanácsára végre az Amerikában H. Mollis, Ivata Sivata és Nakamura híres tudósok által nemrég Amerikában felfedezett gyógynövénykivonatot a „GASTRO D” gyógyszert kezdte szedni és már az első hetekben olyan javulás állott be, hogy könnyebb diétás kosztot ehetett, 3 havi kezelés után tökéletesen meggyógyult és ma már dacára magas korának mindent ehetik és ismét golfozhatik.

A világhírű „GASTRO D” gyógyszer, amely az összes gyomor-, epe-, vese- és májbajokat tökéletesen meggyógyítja, ma már nálunk is kapható. 130 lei utánvétellel küldi a vezérképviselő: Császár E. gyógyszerháza Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Vizvezetéküket kapnak a Gradistei-telep lakói

Lelkes fogadtatásban volt része hétfőn este dr. Cotioiu Romulus városi interimár-bizottsági elnöknek és Iosif Vulpe bizottsági alelnöknek, a Munkakamara elnökének Gradisteben, a liberális pártkörben, dr. Czettei Lajos kerületi tagozati elnök, Grünzweig Lajos arad-podgoriai felügyelő, Görög József protestánskör elnök és Szarvadi János alelnök, továbbá Asztalos János római katolikus kör elnök, dr. Feldmann József, az Intelegeria sportklub, Serb Ioan gradisteli karnagy, Iosif Mocanu, Francu Dumitru, Onofrei Ioan köztisztviselők társaságában. Mintegy ötszáz ember jelent meg a városi vezetők fogadtatására, majd Nicolae Vaduva, a gradistei nemzeti liberális párttagozat agilis főtitkára mondott lelkes hangú üdvözlőbeszédet, amelynek keretei között méltatta dr. Marcus Mihail elnök érdemeit a városi útjáró helyreállításának munkája körül. Kiemelte, hogy a lakosságra jó hatást gyakorolt az elemi iskola megépítése, a Petru Rareș ucca helyrehozása, továbbá az a gesztus, amellyel a városvezetőség 100.000 leit adományozott a gradistei görögkeleti templom felépítése javára. Mindezek kapcsán Vaduva főtitkár a Vasile Paguba-ucca kikövezésének, a Gorun-, Oradie-uccák feltöltésének problémáit terjesztette nagy érdeklődés közepette elő. Ugyanez uccából még ma is hiányzik a teljes villanyvilágítás, a vízvezeték.

Az elhangzott kívánásokra reflektálva, dr. Cotioiu Romulus városvezetőségi elnök lendületteljes beszédben mondott köszönetet a főtitkárnak a jelentésért, egyben melegen a figyelmébe ajánlotta a gradistei kívánásait Vulpe Iosif munkakamarai elnöknek, az interimár-bizottság alelnökének. Vulpe alelnök ugyanakkor kijelentette, hogy legkésőbb október 20-ig vagy november elsejéig a Paguba-uccát kikövezik, továbbá a vízvezetéki kérdéseket ez év végéig rendezik. Az ülés lelkes hangulatban ért véget.

— **Nyilatkozat.** Sindicatul Proprietarilor Urbani din Arad (Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa) annak közlésére kért fel bennünket, hogy a Bucuresti-i Unirea Proprietarilor Urbani (Háztulajdonosok szövetségének) Aradon a városi színház épületében működő köre és az aradi szindikátus, illetve a Bucuresti-i Camera Sindicala között semmiféle összeköttetés nincs, mivel az említett kör kizárólag társadalmi egyesülés és az aradi háztulajdonosokkal semmiféle kapcsolatot nem tart fenn.

— **Epe- és májbetegségeknél,** elsősorban epehólyagkatarrus, epeképződés és sárgaság eseteiben a mindig en, he hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek funkcióit élénkebb tevékenységre serkenti.

— **Kincsek a föld alatt.** Vidéken a földművesek gyakran találnak csodálatos holmikat, amelyek több ezer éves sírokból kerülnek ki. Ezekről a régiségekről pompás képekkel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az abesszin konfliktus és az európai pénzpiac

Irla: Geoffrey Hart,
a londoni tőzsdetanács tagja

A londoni pénzügyi és ipari körök Nagy-Británia semlegesége mellett foglalnak állást és az a nézetük, hogy Olaszország elleni esetleges szankciók könnyen veszélyeztethetik az európai békét. A City pénzügyi és ipari érdekeltiségei Abessziniában és Olaszországban semmiesetre sem olyan nagyok, hogy pánikhangulatot idézhetnének elő, mint ahogy azt az olasz-abesszin háboru hírére először hitték. A gazdasági körök természetesen támogatják az államférfiak azon szándékát, hogy a háborút lokalizálják, de a tőzsde mindennapi életében ma már nem az olasz-abesszin konfliktus a fő-téma és a tőzsde — a politikai eseményektől függetlenül — folytatja életét.

Az olasz-abesszin konfliktusnál sokkal jobban érdekli a tőzsdét az aranyblokk országainak jövő pénzügyi politikája. Az olasz lira ideiglenes devalválása következtében az aranyblokk jelentősége és ereje csökkent. Sokat beszélnek arról, hogy milyen valutapolitikát fog követni a közeljövőben Franciaország és Hollandia. A francia és holland kormány eddigi intézkedéseinek segítségével fenntartotta mindkét országban az aranyalapot. A City egyes körői viszont arról is tudni vélnek, hogy ennek a politikának megváltoztatására lehet számítani a párisi és hági parlamentek összeülése után. Az eddigi politika megváltoztatása viszont könnyen megbonthatná az egyensúlyt az aranyblokk államai között.

A kulcs Roosevelttel kezében van

Gazdasági szempontból az aranyblokk felbomlása semmiesetre sem kívánatos, bár nem lehetetlen, hogy ennek az eseménynek következtében esetleg közelebb hozhatná a világot a valutáris kérdések hosszú időre való rendezéséhez. Az angol export-ipar azonban attól tart, hogy a francia frank és a holland forint esetleges leértékelése révén új versenylársakat kap a világpiacra. Eppen ezért Anglia azt szeretné, ha az egyes országok valutapolitikáját nemzetközi egyezményrel szabályoznák. Ennek az egyezménynek megkötése azonban az amerikai pénzügyi politika határozatlan-sága miatt egyelőre lehetetlen. aranystandard újból való felépítésének kulcsa Roosevelttel kezében van. Az Egyesült Államok elnöke azonban hatalmát és helyzeti energiáját nem használja fel és energiáját a belső problémák megoldására összpontosítja. Az amerikai politikát különben is a közelgő elnökválasztások előrevetett árnyéka befolyásolja.

A jelenlegi bizonytalan helyzet természetesen a Citynek az európai kölcsönökkel kapcsolatos magatartására is kihatással van. Mielőtt a City arra gondolta, hogy az európai piacokon új kölcsönöket helyezzenek el, szükségesnek tartja a fedezett rendszerek nemzetközi rendezését. Az angol pénzpiac jelenleg tökéletesen tapasztalható, ezt a jólésleget azonban a belföldi iparba, a gyarmatokba és a dominiumokba fektetik. Ettől függetlenül azonban még mindig maradna megfelelő tőkefelesleg Európa számára. Ennek elhelyezésére azonban nem tartják megfelelőnek az időpontot. Mindent összevéve: a londoni tőzsde hangulata optimista, ellentétben a Downing Street, az angol külügyminisztérium hangulatával, ahol a helyzetet sokkal komolyabban látják, mint a Cityben.

— Megkezdődött a harmadik évnegyedre behozatali engedélyek kiosztása. A külkereskedelmet szabályozó hivatal megkezdte az ausztriai, csehszlovákiai importra vonatkozó és a harmadik évnegyedre érvényes behozatali engedélyek kiadását. A többi országból eszközöndő importra jogosító engedélyek szétosztása egyelőre késik.

— A postatakarék nem fogadja el a CFR. kötvényeit. A postatakarék vezérigazgatósága körlevelet intézett mindazon adóssaihoz, akik a tőle felvett összegeket a nekik a CFR-től járó összegekkel garantálták. Ebben a körlevélben a postatakarék vezérigazgatósága közli, hogy nem ismeri el azt az egyezményt, amelyet adóssai esetleg a CFR-től nekik járó összegekre vonatkozóan kötöttek, a CFR. új kötvényeit kiegyenlítésüképpen nem fogadja el, ragaszkodik a készpénzüzetéshez,

A buzaárak letörésével vádolja Negura államtitkár az exportöröket

A földművelésügyi minisztérium adott engedélyt az alacsony áron való kivételre

Negura földművelésügyi államtitkár részletes nyilatkozatban számolt be a sajtó munkatársainak a buzaértékesítési akció eddigi eredményeiről. A nyilatkozat szép eredményeket mutat fel, ugyanakkor azonban olyan kijelentéseket is tartalmaz, amelyek élénk kommentárokat adtak alkalmat a malomtulajdonosok és exportörök körében. Az államtitkár ugyanis az exportöröket olyan színben állította be, mint hogyha a buza árának csökkenését kívánták volna elérni és így közvetve a nemzeti jövedelem csökkenését idézték volna elő. Nyilatkozatában ugyanis a földművelésügyi államtitkár többek között a következőket mondja:

— Az új termés megjelenésének idején a malmok és az exportörök tartózkodtak a vásárlásoktól, a szekerek megrakva tértek vissza a piacokról, a gazdák pedig hajlandók lettek volna a búzát bármilyen áron eladni. Amint azonban a központi gabonaértékesítő szövetkezet megkezdte működését és az egyes megyékben megalapította fiókjait, a minimális ár szinte varázsütésre természetes lett és nagy vásárlások történtek olyan áron, amely jóval felülmúlta a kormány által megszabott árat. A különböző külföldi cégekkel folytatott tárgyalások időpontjában azonban rendkívül érdekes és meg nem engedhető jelenség volt tapasztalható. Amint bizonyos exportörök arról értesültek, hogy kedvező árfolyamon üzletkötések jöttek létre, ugyanazon a külföldi piacon sokkal olcsóbb áron tettek ajánlatot és ily módon termékeink elérték-telenítését idézték elő. Példaként említem meg, hogy

ugyanakkor, amikor Svájcban 12 frankot sikerült már elérniük, egyes exportörök 8.50—9.50-es áron tettek ajánlatot.

Hasonló eset történt a görög piacon is, ahol az itteni exportörök jóval a világpiaci áron alul ajánlottak búzát.

— Mindebből — folytatta nyilatkozatát az államtitkár — két következtetést lehet levonni: 1. A kormány által megállapított minimális ár nem gátolja meg a kivitelt, sőt túlalacsonyok tekinthető, mert módot nyújt az exportöröknek a külföldi piacokon való versengésre. 2. Ha egyes exportörök nem fektetnek súlyt a nemzeti jövedelem megőrzésére vagy szaporítására, akkor a kormány tudja, hogy milyen eszközökhöz nyuljon termékeink leértékelésének megakadályozása végett. A szövetkezetek segítségével, valamint a prémiumok

révén az állam szükség esetén közvetlenül is eljuttathatja az árut a külföldi importörökhöz.

Mint említettük, az államtitkár kijelentése élénk kommentárokat adtak alkalmat az exportörök és a malomtulajdonosok körében, akik sértve érzik magukat és megemlítik, hogy az államtitkár által említett 9.50 svájci frankos ár a 33 leies hivatalos árfolyamon számítva 31.350 leit jelent. Ebből le kell vonni 4.000 lei szállítási költséget, tehát a tényleges ár 27.350 lei. Az exportörök megemlítik, hogy ugyanakkor

maga a földművelésügyi minisztérium sokkal alacsonyabb áron való kivételre adott engedélyt.

A Monitorul Oficial augusztus 31-iki 199. számában ugyanis minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg, amelynek értelmében felhatalmazták az S. A. G. et F. Grupper-céget, hogy az alábbi feltételek mellett 2.000—10.000 vagon búzát exportáljon: az exportált mennyiség fele huszezer leies áron fizetendő. Ebből az összegből 17.500 lei értékűt szabad devizákban, francia frankban kell letenni és azokat előzetesen be kell szolgáltatni a Banca Nationalához, 2500 leit pedig a gabonaértékesítési szövetkezetek központjához kell eljuttatni. A szerződésileg vásárolt mennyiség másik felét clearing-számlára lehet befizetni francia frankban, belga frankban, olasz lírában vagy német márkában. A Banca Nationala kifizetheti a fenti szállításokra a valutáris prémiumot, míg a földművelésügyi minisztérium kifizetheti az exportprémiumokat.

Igy tehát, amint a fenti minisztertanácsi jegyzőkönyvből kitűnik, maga

a földművelésügyi minisztérium adott engedélyt huszezer leies áron való exportra,

ugyanakkor, amikor a földművelésügyi államtitkár a 27.350 leies áron történő kivitel bűnnek röjja fel. Az exportörök éppen ezért foglalkozni kívánnak azokkal a vádakkal, amelyekkel őket a földművelésügyi államtitkár illette és azzal is, hogy miképpen történhetett meg ilyen kiviteli engedély kiadása, amely valóban rendkívül olcsó áron engedélyezi a buza-exportot. Előreláthatólag a buza-export körül újból ugyanolyan polémia fejlődik ki a Gabona-exportörök Szövetsége és a földművelésügyi államtitkár között, mint Negura államtitkár néhány héttel ezelőtt megjelent nyilatkozata alkalmával.

Nyolcszáz vagon szőlő lengyelországi exportját biztosították

— Husz százalékos kiviteli prémiumot kapnak az exportörök —

A Gyümölcsstermelők és Exportörök Szövetségének képviselőjében dr. Dan, a szövetség elnöke, Lengyelországban tanácskozássokat folytatott a szőlő kivitelére vonatkozóan. A tanácskozások eredményeképpen

a lengyel kormány 800 ötezer kilogrammos vagon szőlő bevitelére adott engedélyt,

kilogrammonkénti 30 garasos (6 leies) árban. A lengyel importöröknek a romániai exportörök által bemutatott kiviteli engedély alapján, az össz-export értékének megfelelő garanciát kell letenniük. Ezt az összeget a lengyel kereskedők az export lebonyolítása után visszakapják.

Az egyezmény létrejötte után azonban a lengyel kormány váratlan intézkedést hozott. Ennek értelmében a kilogrammonkénti 30 garasos garanciát 70 garasra emelte fel. Ez a rendelet kellemetlenül érintette úgy az itteni exportöröket, mint a lengyel importöröket is, akiket arra kényszerített, hogy az általuk vásárolt áru értékénél jóval nagyobb összegeket immobilizáljanak. A földművelésügyi minisztérium közbenjárása révén sikerült a lengyel kormányt a rendelet visszavonására bírni. Egyben pedig egy ötös vegyesbizottságot ne-

veztek ki, amelynek határozatai az árakra vonatkozóan mindkét félre kötelezők.

A megegyezés értelmében a magán-exportörök husz, míg a szövetkezetek harminc százalékos kiviteli prémiumot kapnak.

— Megengedett eltérések az importált áruknál

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a megengedett 5 százalékos értékelérés a behozatali engedélyekben szereplő s a lényegesen behozott áru-érték között nem vonatkozik a kompenzációs alapon importált árukra, melyeknél ilyen eltérés nem engedhető meg. Ami az 5 százalékos súly-eltérést illeti, a kompenzációs alapon behozott áruknál ez is csak akkor engedhető meg, ha a súly-eltérés kizárólag az áru csomagolásából, de nem magának az árunak mennyiségéből származik.

— Biztosítják a kiviteli prémiumok kiizetését.

A Banca Nationala és a pénzügyminisztérium között levélváltás történt, amelynek értelmében abban az esetben, ha a kiviteli prémiumok alajából többlet mutatkozna, akkor ezt a többletet a Banca Nationala a pénzügyminisztérium rendelkezésére bocsátja. A pénzügyminisztérium viszont kötelezi magát arra, hogy fedezi a különözetet abban az esetben, ha a Banca Nationalához nem folynának be az előírt összegek. A kimutatás szerint egyébként augusztus hónapban a lisztilletékből a kiviteli prémiumok javára 50 millió lei folyt be.

Szeptember 15-én Magyar népiünnepély a Városligetben!

A magyarországi importőröknek be kell jelenteniük a Magyar Nemzeti Banknál lei-tartozásaikat

A Magyar Nemzeti Bank a következő felhívást intézte azon magyarországi importőrökhöz, akik romániai származású árut visznek be az országba:

Felszólítanak a romániai áruk magyar importőrjei, hogy mindazokat a leítételekre vonatkozó üzletkötéseiket, amelyek a Magyar Nemzeti Bank által 1935. június 1. előtt kiadott kontingens- engedélyek alapján 1935. június 30-ig importált román áruk kilizetésére vonatkoznak, a bank importdevizacsoportjának részletesen bejelentsék. A jegyzéknek tartalmaznia kell kompenzációs engedély számát, a felek pontos címét, a lekötött leltételeket és az importált áruk nemét. A jegyzék benyújtása és a pontos adatok feltüntetése a magyarországi importőrök szempontjából annál is inkább szükséges, mert a kompenzáció csak bizonyos keretben lesz engedélyezhető és a be nem jelentett tételekre a Banca Nationala nem fog száz százalékos kompenzációt engedélyezni.

A magyar földművelésügyi miniszter egyébként engedélyt adott a magyarországi sörgyáraknak, hogy Romániából takarmányárpat vásároljanak. Ilyen módon bevitt takarmányárpa-mennyiséget sörgyárak felajánlják a magyar gazdáknak, akik ennek ellenében sörárpat adnak nekik. A magyarországi takarmánybevitel lebonyolításánál bizonyos ellenőrző szerepe lesz a Futurának és a Mezőgazdák Szövetkezetének is.

Szigorubb adóbehajtásra serkenti a pénzügyminiszter a pénzügyigazgatókat

Antonescu pénzügyminiszter körlevelet intézett a behajtási pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeket felszólít, hogy szeptember hónapban fokozott ütemben eszközöljék az adók behajtását. A miniszter erre az készítette, hogy a szeptember hó első napjaiban befolyt jelentések szerint a behajtások a múlt hó első napjainak, sőt a múlt esztendő hasonló időszakának adataival szemben jelentős csökkenést mutatnak. Tekintettel arra, hogy ebben a hónapban nagyobb kiadások esedékesek, mint augusztusban voltak, a miniszterium úgy intézkedett, hogy szeptember 15-ig behajtott összegeket a fontosabb adóhivatalok azonnal könyveljék és szolgáltatassák be a pénzügyigazgatóságokhoz, amely viszont a Banca Nationalához juttatja el azokat.

= A devizák és prémiumok kifizetése. Bucurestiből jelentik: június 10-től, amikor az új deviza rendszert bevezették, szeptember 6-ig Románia behozatala kompenzációs alapon 247 millió lei volt. Főképpen gépeket, gépkatrészeket, gyapotot és egyéb nyersanyagokat importáltunk. A külkereskedelmet szabályozó és irányító bizottság a jegybankkal egyetértésben, helyt adott az exportőrök kérésének, hogy a devizák és a prémiumok kifizetését szeparálják.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel

A legolcsóbban és a legkényelmesebben
a **SERVICIUL MARITIM ROMAN**
S. M. R.

hajóival utazhat

Palesztinába és Egyptomba.

valamint Török és Görögországba.
Szakszerű utitanács és információs
osztály.

Látogatási utazás-rendezés.

Információk céljából forduljon a
S. M. R. képviselőjéhez: 461

Künstler

Utazási és vizumiroda Arad,

Bulev. Regina Maria 24. Telefon 86.

SPORT KÖZLÖNY

Veresége ellenére is a Crisana vezet a másodosztályban

Az alkerületi sportszövetség másodosztályu bajnokságban vasárnap teljes forduló bonyolítottak le és igen sok meccs hozott meglepetést. A legnagyobb természetesen a Slavia hatalmas győzelme a Vulturul felett, de a bajnokságban vezető Crisana veresége a Victoriától is meglepetés.

A Crisana, amely már 3 meccset játszott, veresége ellenére is vezet a bajnokságban és a tabella érdekessége, hogy nincsen csapat pontvesztéseség nélkül. Az Astra és a Titanus, amelyek egymás ellen döntetlenül játszottak az első fordulóban, a második fordulóban egyforma arányú győzelmet arattak a Fortuna, illetve Concordia felett és így ismét „együtt

vannak". A tabellát a CS Lyra és Fortuna zárják le, amelyek még nem szereztek pontot. A második forduló után így fest a táblázat:

1. Crisana	3	2	—	1	4	2	4
2. Sparta	2	1	1	—	5	2	3
3. Banatul	2	1	1	—	4	2	3
4-5. Astra	2	1	1	—	6	3	3
4-5. Titanus	2	1	1	—	6	3	3
6. Patria	2	1	—	1	2	1	2
7. Slavia	2	1	—	1	6	3	2
8. Victoria	2	1	—	1	4	3	2
9. Concordia	2	1	—	1	3	5	2
10. Vulturul	2	1	—	1	1	6	2
11. CS Lyra	3	—	—	3	0	5	—
12. Fortuna	2	—	—	2	0	6	—

Vasárnapi futballműsor

Vasárnap ismét gazdag futballprogramot bonyolítottak le. A nemzeti bajnokságban öt meccset játszanak le a csapatok (AMEFA és Victoria szabadok), a kerületi bajnokság összes kategóriáiban pedig teljes forduló kerülnek lejátszásra. A teljes műsort itt adjuk:

Nemzeti bajnokság: Bucuresti: Venus—Ripensia, Juventus—CFR. Arad: Gloria—Crisana. Oradea: CAO—Universitatea. Timisoara: Chinezul—Unirea-Tricolor.

Kerületi I. oszt.: Tricolor—Soimi-CFR R. A., CAA—Transilvania, Unirea—SGA, USA—Intelegerea, Hakoah—Olimpia-PTT.

Kerületi II. oszt.: Sparta—Concordia, Victoria—Fortuna, Titanus—Vulturul, Crisana—Astra, Banatul—Patria, Virtutea—CS Lyra.

Szövetségi díj: Tricolor—Soimi-CFR R. A., CAA—Transilvania, AMEFA—Sparta, USA—Intelegerea, Hakoah—Olimpia-PTT.

Ifjúsági A) csop.: Soimi-CFR R. A.—SGA, Banatul—Transilvania, Tricolor—Hakoah, Titanus—Juventus.

Ifjúsági B) csop.: Unirea—Gloria, Olimpia-PTT—Intelegerea, CAA—Astra, Crisana—Sparta.

O TÁVGYALOGLÁSBAN JAVITOTTAK ORSZÁGOS REKORDOT BUCURESTIBEN. A kerületi atlétikai bajnokságok másodnapján az 5000 méteres távgyaloglásban új országos rekordot állítottak fel és pedig Firea, a Stadlul Roman atlétája nyerte a bajnokságot 25 p. 16.2 mp.-es rekordidővel, Szilágyi (Viforul Dacia) és Badescu (STB) előtt.

O Klubközi teniszverseny. Vasárnap látta vendégül az SGA tenniszgárdáját az aradulnoui Tennis Club, a Tündérbertben lévő pályákon. A nivós, néhol izgalmas versenyt az aradulnoui kitűnő tenniszesezők nyerték meg 13:2 arányban. Részletes eredmények: Férfi egyes: Tereanu—Kafka 6:2, 6:2. Dr. Hohn—Brotz 7:5, 8:6, 6:4. Brunnschenkel—Weiss 2:6, 8:6, 7:5. Depold—Wolti 6:3, 6:2. — Ifjúsági: Vadász II.—Kardos 7:5, 6:3. Kardos—Weel 6:1, 1:6, 6:2. — Női egyes: Topita Magda—Dévényiné 6:3, 6:1. Wolti Nusi—Pék Ancy 6:1, 6:2. Hackel Laura—Tiboldné 7:5, 6:2. — Női páros: Topits, Wolti—Dévényiné, Depoldné 6:1, 6:0. Topits, Tereanuné—Tiboldné, Pék Ancy 6:1, 6:3. — Férfi páros: Tereanu, Wolti—Kafka, Depold 6:2, 6:3. Dr. Hohn, Brunnschenkel—Weiss, Bretz 6:0, 3:6, 6:1. — Vegyes páros: Dévényiné, Kafka—Hackel Laura, Wolti 6:3, 7:5. Topits Magda, Tereanu—Tiboldné, Depold 6:1, 6:0. Wolti Nusi, dr. Hohn—Pék Ancy, Bretz 6:0, 9:7.

O AMEFA—Hakoah edzőmérkőzés. Szerdán délután fél 6 órai kezdettel az AMEFA sporttelepén AMEFA—Hakoah edzőmérkőzés lesz.

Sepi, Venus és Merkli, Intelegerea a góllövő-listák élén

A nemzeti bajnokságban és a kerületi elsőosztályban is teljes fordulókat bonyolítottak le vasárnap és az előbbiben Sepi vezet 3 góllal, az utóbbiban pedig Merkli négy góllal. A két listát alább adjuk:

Nemzeti bajnokság:

3 gólos: Sepi (Venus).

2 gólos: Feraru (Victoria), Bajusz (Chinezul), Bogdan (Unirea-Tricolor).

1 gólos: Orza, Nasturel (Universitatea), Barbu, Dobra (Gloria), Palmer, Vajda, Stanciu (Juventus), Szabó Béla, Perneki (AMEFA), Bodola, Spielmann (CAO), Petea Valcov, Eisenbeisser, Voronetzky (Venus), Muntean, Lazar (Victoria), Lakatos (Ripensia), Niculescu Schileru, Ionescu, Carjean (Unirea-Tricolor), Nagy Ödön (Crisana).

Kerületi bajnokság:

4 gólos: Merkli (Intelegerea).

3 gólos: Stahl (Intelegerea), Kovács (SGA).

2 gólos: Karabell (CAA), Fritz (SGA), Havasi, Farkas II. (Intelegerea), Ilici (Soimi-CFR R. A.), Ujj II. (Unirea), Varga (Tricolor).

1 gólos: Lupu (Intelegerea), Jakab III., Gombos (Juventus), Tausch II., Szabó Károly, Szabó Gyula (Unirea), Voitovici, Tisza, Constantinescu (Soimi-CFR R. A.), Gallov, Pálfi (Hakoah), Miklósi, Neumann, Zsiga (CAA).

Öngólos: Reinhardt (CAA).

Ítélet az Unirea—Soimi-meccsen történt botrány ügyében

Vasárnap délelőtt az AMEFA sporttelepén, — mint ismeretes — az Unirea—Soimi-CFR R. A. mérkőzés végén botrány tört ki, amelynek során a Soimi-CFR R. A. csapatának két tagja, Taflan és Batran több nézőt inzultált. Az ügy ma este került az aradkerületi sportszövetség elé, amely letárgyalta a botrány körülményeit és a következő fegyelmi ítéleteket hozta: Taflan játékjogát egy évre, Batran játékjogát pedig három hónapra függesztették fel. A Soimi-CFR R. A. rendező egyesületet 500 lei pénzbírsággal sújtották, mert a pályán nem gondoskodott eléggé a rend fenntartásáról. A Soimi-CFR R. A. egyesület köteles minden általa rendezett mérkőzésen a rend fenntartására négy rendőr szolgálatát igénybe venni.

O Társasvacsorát rendez a bíróttestület. Az aradi bíróttestület csütörtökön este fél 9 órakor társasvacsorát rendez az Auer-féle vendéglőben, amelyre a bíróttestület vezetősége a tagok megjelenését kéri.

Társadalmi bojkottmozgalom az aradi hazárdjáték-klubok ellen

Vezető ipari és kereskedelmi vállalatok szigorú tilalma tisztviselőikkel szemben — Akció a kiségzisztenciák védelmére —

Mélységes megdöbbenést keltett Aradváros társadalmában az a véres kártyatragedia, melynek Mayrovits Valér esett legelső áldozatává az elmúlt éjszaka folyamán Aradon. Mintha csak a sors intő és egyben elrettentő jeleit kívánt volna szolgáltatni a társadalom számára: a megdöbentő tragédia bekövetkezése éppen azzal a társadalmi mozgalommal esett össze, amely Aradváros vezetőségének a hazárdjátékok bojkottálása céljából hozott rendeletével egyidejűleg, éppen azokból a társadalmi rétegekből indult el, amelyeken a város egész gazdasági élete épül. Legelsősorban ugyanis éppen a gazdasági intézmények felelősségteljes vezetői gondolták át azt a helyzetet, amelyet a hazárdjáték-klubok feltűnő elszaporodása idézett elő a város társadalmi életében és nem kellett hozzá különösebb vizsgálata annak megállapítására, hogy élelmes alkalmozók csakis azért állítják fel különböző címeken és keretek között rulett, braziliana, trente-sept- és chemin de fer-asztalaikat az ugynevezett „zártkörű” klubokban, hogy a játékok ősi ösztönének lelkiismeretlen kihasználása után szedjék ki a kiségzisztenciák zsebéből a keservesen megkeresett pénzt. A hazárdjáték átkos varázsára épített üzleti elgondolások már a legelső hetekben Aradon is beváltak és

a tisztviselői fizetések, kereskedői napbevételek egy-kettőre elusztak a zöldasztalok láthatatlan csatornáin, a pinka élesen tatóngó torka felé.

Számos aradi kereskedői, tisztviselő-család hékéjét feldúlták már a játékasztalokon hagyott összegek és igen helyesen ismerték fel Arad pénzügyzetének: nagyipari és kereskedelmi vállalatainak vezetői, mit kell tenniük tisztviselőik s így közvetve: saját vállalataik érdekében, amidőn bojkott-mozgalmat indítottak a csillogó-burkolatu, de lényegében véve

közönséges hazárdjáték-klubok ellen.

Az *Aradi Közlöny* cikkei nyomán az Aradon megindult egészséges társadalmi mozgalomra felfigyeltek más városokban is, melyekben ugyancsak megjelentek a szerencsejátékok vámszedői, a professzionális pinka-lovagok. A jogos önvédelem aktuális célzerűsége azonban Aradon annál is inkább időszerű, merthelyesen ennek a városnak társadalmi fogott össze annak érdekében, hogy a produktív erők és tényezők koncentrációja útján az egészséges fejlődés útjára tereljék a város gazdasági közéletét. Hogyan volna elképzelhető anélkül, hogy a gazdasági élet heréit, a pinkabarlangokat ki ne füstöljék? Ez a magyarázata annak, hogy Arad legnagyobb ipari üzemének igazgatósága volt a legelső, amely szigorú tiltással tiltotta meg a hatalmas üzemek tisztviselői és alkalmazotti karának, hogy hazárdjátékokat játszó klubokba hetegyék a lábukat s

a kezdeményező példát követték Arad többi vezető ipari és kereskedelmi vállalatai is.

Az elmúlt nap folyamán az egyik előkelő aradi pénzügyzet igazgatósága köröztetett ugyanilyen értelmű rendelkezést a bank nagyszámú tisztviselői között. A vezetőpénzügyzeteink között is előkelő szerepet játszó bank igazgatósága közölte egyben azt is tisztviselőivel, hogy azokat a tisztviselőit, akikre rábizonyul, hogy megszegték a hazárdjáték-bojkott erkölcsi szolidaritását, azonnali hatállyal bojkottálják el az intézet kötelei közül, mert az igazgatóság sem a tisztviselői öntudattal, sem az intézet jóhírével nem tarthatja összeférhetőnek, hogy az intézet képviselője hazárdjáték-klubban szerencselovagok között kompromittálja magát. Hasonló értelemben számos más aradi kereskedelmi vállalatnál történtek szóbeli intézkedések.

Arad dolgozó polgárságának egészséges erkölcsi szolidaritása és céltudatos összefogása példát mutató módon nyilatkozik meg a város élmakarása érdekében. Arad példája országsszerte felfigyelnek már és mindenütt követik elhatározásainkat. Bizonyosra vehető, hogy a dolgozó polgári társadalomnak ez az egészséges bojkottmozgalma eredményre vezet és sikerülni fog számos könnyelmű kiségzisztenciát visszatartani a biztos anyagi és erkölcsi romlástól.

KÖNYVEK

Liget János: *Sárga Istenek, sárga emberek* Ez a könyv messze kiemelkedik a tudományos kutatóutakról írt beszámoló soraiból. Egyik fejezete lenyűgözőbb, mint a másik. A sok mozaikszerű képből Ázsia lelke tevődik össze, amikor az utolsó lapot behajlítjuk, éreznünk kell, hogy ez a lélek hozzánk, magyarokhoz is tartozik valamiképpen: a tudós szerző olyan bölcsőnek a romjaihoz vezet el bennünket, amelyhez a magyar léleknek is köze van. Külön élményt jelent a könyv pompás illusztrációi, a szerző helyszíni felvételeinek reprodukciói. A könyvet rendkívül izlées kiállításban a Magyar Könyvbarátok részére az Egyetemi nyomda adta ki. Ára 330 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage nál: Cluj.

Kosztolányi Dezső: *„Alakok”*. A Magyar Könyvbarátok Szövetségének sorozatában jelent meg Kosztolányinak ez az érdekes és változatos könyve, amely úgy kiállítás, tartalma, alakja, valamint a benne számos kép (Molnár C. Pál kis remekművei) egészen eredeti. Az „Alakok” sorában felvonulnak az élet legérdekesebb alakjainak hosszú sora és a sirásóval végződik be. Rendkívül érdekes és izlées könyv, szokatlannul nagy alakban, 66 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage nál: Cluj. Kérje a Könyvbarátok sorozatának teljes jegyzékét.

Móra Ferenc: *„Georgikon”*. Móra Ferencet sem bemutatni, sem ajánlani nem kell a magyar könyv olvasóknak. Az ő átfogó zseniális lelke, ragyogó írásművészete, mély bölcsessége és magas erkölcsisége a magyar irodalom örökértékű, de amellet örökké melegítő és mulattató klasszikusai sorába emelte. *„Georgikon”* című műve pompás, illatos virágcsokor, amelyben a magyar falajtól fakadt és a magyar nap által érlelt legszebb virágzások vannak együtt. Ára 49 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage nál: Cluj.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csunán 20 lei. szó 2 lei.

Az apróhirdetéseket előre fizetendőek.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HÁZASSÁG

18 EVES feltűnően szép hajadon 400 hold földbirtok és készpénzhozománnyal férjhezmenne. Fényképet azonnal küldök. Bizony Ferenc házasságközvetítő irodája Timișoara, Bul. Reg. Maria 7. 4859

ALKALMAZÁS

Jól főző mindenes felvétetik. Dr. Werner Str. Horia No. 4. 5181

LAKÁS

KERESEK bérbe egy 3-4 szobás magánházat október 1-re, amely alkalmas gazdálkodásra. Cim Str. Oltuz No. 93. Crisan. 5051

Keresek okt. 1-re bérbe — esetleg későbbi megvételre — 3-4 szoba és mellékhelyiségekkel bíró, jókarban levő magánházat gyümölcsösökkel és gazdasági épületekkel. Ajánlatokat „Tejgazdaság” címen a kiadóhivatal továbbítja. 5188

Központban keresek elegáns szobát „csak nappalra”. Címeket a kiadóba kérek. 5184

VÉTEL ÉS ELADÁS

Eladó költőzködés miatt egy új vaságy, rézsodrony-betéttel és egy szép bronz lüggőlámpa, villanyra is felszerelve. Megtekinthető d. e. 9-11-g. Nicu Filipescu 9., I. em. (victorony mellett). 5120

Vesztünk egy használt uccáöntöző kocsit vagy autót jó állapotban. Cim: Fürdőigazgatóság Tusnad, jud. Ciuc. 5118

ÜZLETEK

Finanszírozok gyorsan lebonyolítható üzleteket, közüzlegra kölcsönt közvetítek. Ajánlatokat „Reaia” jelígre a kiadóba. 5182

JÓFORGALMU trafikot azonnal megvennék. Leveleket „Készpénz” jelígre a kiadóba kérek. 5190

KÜLÖNFÉLÉK

TUSNAD-FÜRDŐ igazgatósága árlejtés útján bérbeadja 8 évre villamosműveit. Értekezni Fürdőigazgatóság Tusnad, jud. Ciuc. 5157

VASFÜRDŐBEN új bevezetés. Nyitva reggel 5-től este 10-ig. 5191

INGATLAN.

Belváros centrumában

Legjobb karban levő emeletes ház, 4 lakás, parketta, fürdőszobák, eszlingeni redőnyös, teljes alapincézés, 900 ezer lei. Tisztviselő-telepen újonnan épült ház, 2 szoba konyha, redőnyös ablakok, 110 négyzetes terület, 415 ezer leier. Tejesen jókarban levő sarokház, nagyforgalmu üzlettel, befendezés, 4 darab lakás, cserépkályha, pince, áron alul, 195 ezer leier.

Belvárosban földszintes ház, 2 szobás lakással, kettőszobás 450 négyzetes területtel, áron alul, 185 ezer leier.

Fent hirdettekkel kívül hér, magán-üzletházak, villák, telkek nagy választékban, podgoriai szőlők 2-10 holdig. Arad- és Timismegyében szán ótöldek 11-25 ezer lei-ig kat. holdanként eladók.

HAÁSZ-IRODA

Arad, Str. Eminescu 20-22. Alapítva 1919-ben.

Minorita-templom közelében

emeletes új ház több modern lakással, 100.000 lei évi bérjövödelemmel 1.300.000 leier. Catedralis melletti aszfaltos uccában 2X2 szobás lakásu belvárosi üzletház 30.000 lei jöv 290.000 leier. Belváros közelében gócponti sarok bérlház, vendéglő és más üzlettel és 4 lakással 50 ezer lei jöv. 550.000 leier

Ezenkívül több kisebb és nagyobb bér- és magánházak és háztelkek olcsón eladó.

BOROSS-ÜGYNÖKSÉGNÉL.

Str Bratianu 21. szám alatt.

Hirdessen az 50 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, SZEPTEMBER 11.

Bucuresti 13:05: Gramofon 13:55: Gramofon 2:35: Gramofon. 6: Constantinescu-zenekar 7:15: Constantinescu-zenekar. 8:20: Tito Schipa lemezek 9:15: Böllmann: Gordonkaszonáta 9:45: Énekszámok. 10:05: Rádiózenekar. 11:45: Rádiózenekar 11:25: Rádiózenekar. — Massen: Festői képek — Budapest 1. 7:45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek 11:20: A tiz zentai csata. (Felfelvasás) 13: Déli harangszó. 13:05-13:40: Laurisim Miklós zongorázik. 13:45: Hírek 2:30: A Mária Terézia 1. honvédegyalozozred zenekara 5:10: A rádió diákfelőrája 6: Zsamboki Miklós gondonkázik (zongorakísérettel.) 6:35: A cselekvő gyermek Domokos Lászlóné előadása. 7:05: Perti Lili énekel (zongorakísérettel.) 7:40: Hogyan vélekednek a kultúrnépékről a primitív népek? 8:10: Farkas Béla és cigányzenekara 9:15 Színműelőadás a stúdióban 11:30: Székelyvidy Ferenc dr. énekel (zongorakísérettel.) 12:10: Pataky Vilmos jazzzene karának műsora — Belgrad 12: Gramofon 1: Rádiózenekar 2:15: Rádiózenekar. 5: Könyvű zene 8: Gramofon. 9: Szórakoztató zene. 9:50: Gramofon 10: Ljubiana. 11:15: Jazz. — Pozseny. 13:15: Gramofon 13:30: Kosice. 4: Brno 5:30: M Ostrava 6:50: Magyar hírek 7:45: Gramofon. 8: Praha 9:55: Katonzene. 10:35: Hangjáték. 10:55: Zongoraszfamok 11:30: Magyar hírek 11:45: Gramofon — Hellsberg. 6: Breslau 7:30: Reggeli hangverseny Stettinből. 9: Áitatoság. 9:30: Torna asszonyoknak. 2:20: Leányoknak 4:45: Gyermekeknek. 6:15: Rádiózenekar. 8:25: Dalok és hegedűszámok. 10:30: München. 11:30: Köln. — Lipce. 7:30: Reggeli zene Berlinből. 9: Torna. 13:30: Közzen 2:15: Breslau. 5: Kamarazene. 6:15: Frankfurt 9: Átvitel Nürnbergből. 10:30: München 11: Hírek. 11:30: Köln.